

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการอภิปรายผู้วิจัยขอเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

1. สํารวจทรัพยากรการท่องเที่ยว เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา
2. วิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา
3. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา

สํารวจทรัพยากรการท่องเที่ยว เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา

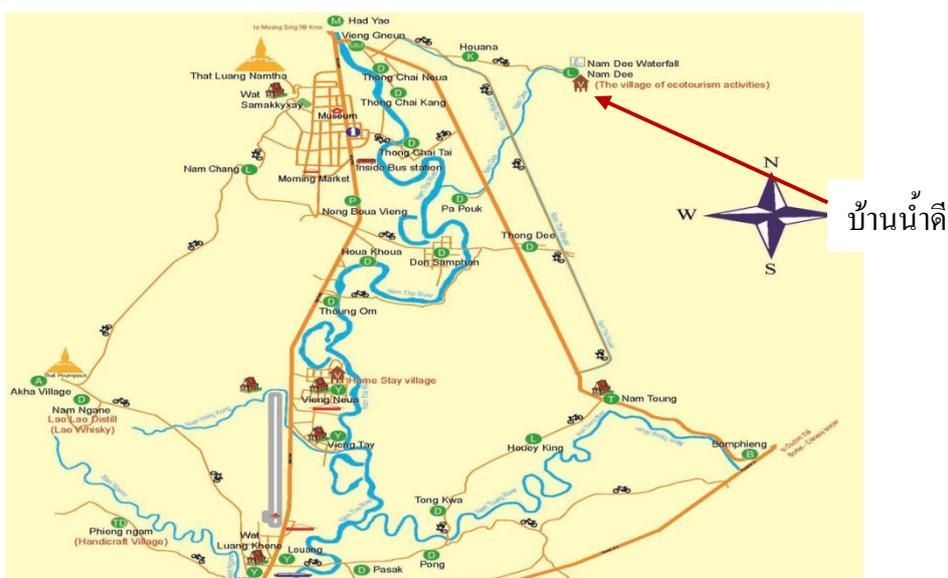
เมืองหลวงน้ำทาดังอยู่ในแขวงหลวงน้ำทาที่มีป่าสงวนแห่งชาติน้ำห่ามีเนื้อที่ 222,400 เฮกแตร์ มีพื้นที่ป่าไม้ 550,000 เฮกแตร์ นอกจากนี้ยังติดกับป่าสงวนน้ำกานแขวงบ่อแก้ว และป่าสงวนสร้างของประเทศจีน เมืองหลวงน้ำทามีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพ และมีขนบธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาช้านาน โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากที่สุด 8 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม 5 แห่ง และแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ 1 แห่ง มีทรัพยากรที่มีค่าหลายชนิด เช่น ไม้เกสหนา ไม้จวงหอม หวาย ต้นไม้หลายชนิดที่ใช้ทำเป็นยา มีบ่อเกลือ บ่อถ่านหิน บ่อทองแดง บ่อทองคำ บ่อเหล็ก มีสายน้ำมากกว่า 70 สาย มีสายพันธุ์ของนกหลากหลายกว่า 288 สายพันธุ์ นอกจากนี้ป่าสงวนแห่งชาติน้ำห่า ยังได้รับประกาศให้เป็นมรดกของอาเซียนในปี ค.ศ. 2003 ทำให้เมืองหลวงน้ำทามีศักยภาพสูงมาก ในการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี ในด้านวัฒนธรรมจารีตประเพณีความเป็นอยู่ของชุมชนที่หลากหลายแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เช่น ชาวพุทธที่ปฏิบัติตามจารีตสิบสองเป็นประจําอยู่แล้ว ยังมีประเพณีเทศกาลบุญปอยเผ่าลื้อของเมืองสิงที่จัดขึ้นในระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคม บุญกินเจียงของเผ่าม้ง-หย่าว บุญกิริของเผ่ากิมมู งานบุญมโหฬารเผ่าไทดำที่ได้จัดขึ้น 3 ปีต่อครั้งในระหว่างเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ จึงเกิดเป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมเหมาะสมกับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงหลวงน้ำทา, 2013: 3-5)

ผู้วิจัยได้ไปสำรวจพื้นที่ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านน้ำดี บ้านน้ำห้า บ้านเจริญสุข และบ้านเพียงงาม ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม จากการคัดเลือกเอาหมู่บ้านที่จะพัฒนาและมีที่ตั้งตามเส้นทางเศรษฐกิจ R3A ผลสรุปได้ดังนี้

บ้านน้ำดี

จากการศึกษา พบว่า บ้านน้ำดีตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลแขวงหลวงน้ำทาประมาณ 7 กิโลเมตร ประกอบด้วย 61 ครัวเรือน 60 ครอบครัว มีประชากร 393 คน หญิง 201 คน ชาย 192 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเผ่าแลนแตน และมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร ได้แก่ปลูกพืชผัก และต้นไม้กสิกรรม เช่น ปลูกข้าว ข้าวโพด ฝ้าย ต้นยางพารา และมีอาชีพคือ การผลิตเครื่องหัตถกรรม นอกจากนี้ยังเป็นบ้านที่มีหุบเขาน้อยใหญ่เรียงต่อกันไปจึงกลายเป็นบ้านที่มีต้นกำเนิดของน้ำดี โดยคนในชุมชนได้นำไปใช้ในการดำรงชีพ

สิ่งสำคัญคือพื้นที่ของบ้านน้ำดี ยังไม่ถูกทำลาย มีแหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำตกตาดน้ำดี และวัฒนธรรมของชาวเผ่าที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา และการแต่งกาย ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน บ้านน้ำดี เมืองหลวงน้ำทา และกลุ่มดูแลน้ำตกตาดน้ำดี, 2556: สัมภาษณ์)

ภาพ 24 แผนที่บ้านน้ำดี เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา
ที่มา: Eco tourism Laos (2014: ระบบออนไลน์)

ประวัติของบ้านน้ำดี

บ้านน้ำดีเป็นบ้านเก่าแก่มาก ที่อพยพมาจากประเทศจีนตอนใต้ในช่วงระยะเวลาผ่านมาร้อยกว่าปี ซึ่งพวกเขาได้นำวัฒนธรรม และความเชื่อแบบผสมของลัทธิเต๋าบรรพบุรุษ และบูชาจิตวิญญาณ ในปัจจุบัน ประชากรบ้านน้ำดียังรักษาความเชื่อ วัฒนธรรม จารีตประเพณีแบบดั้งเดิม ที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ เช่น การทอผ้า เย็บฝ้าย ตัวอักษรที่มีการพัฒนามาจากตัวอักษรจีนโบราณ

ทรัพยากรธรรมชาติ

บ้านน้ำดี มีทรัพยากรป่าไม้อยู่ด้านบนของหมู่บ้านล้อมรอบด้วยพื้นที่ป่าไม้มีการปกคลุมของป่าดงดิบ และหุบเขา มีความหลากหลายของต้นไม้หลายชนิด ป่าชุมชนนี้ทำหน้าที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดินป่า และตั้งแคมป์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นอกจากนี้บ้านน้ำดียังมีน้ำตกตาดน้ำดี ซึ่งเป็นน้ำตกตาดขนาดเล็กมีความสูงประมาณ 10 เมตร น้ำตกตาดน้ำดีนี้ชาวบ้านได้พากันค้นพบเมื่อปี พ.ศ. 2538 จากนั้นทางหมู่บ้านก็ได้ร่วมมือกันทำความสะอาด ๓ สถานที่ และได้มีการตั้งกลุ่มบริการนักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์จะเข้าชม และเปิดให้บริการเมื่อปี พ.ศ. 2550 น้ำตกตาดน้ำดีมีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหารที่ระลึก ห้องน้ำ ไฟฟ้า เส้นทางรถจักรยานยนต์เข้าถึงสถานที่แหล่งท่องเที่ยวเป็นดินลูกรังแต่สามารถเดินทางด้วย รถจักรยานยนต์ รถสองแถว รถตุ๊ก และรถโดยสารขนาดเล็กได้ การเข้าหาแหล่งท่องเที่ยวสามารถเข้าไปได้ทุกฤดู จากการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มดูแลน้ำตกตาดน้ำดี พบว่า นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวน้ำตกตาดน้ำดีต้องเสียค่าผ่านประตู ค่าฝากรถมอเตอร์ไซค์ รถจักรยาน และรถ ต่าง ๆ จึงสามารถเข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยวได้ ประชาชนบ้านน้ำดีได้มีการแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มดูแลน้ำตกตาดน้ำดีรวมทั้งหมด 45 ครัวเรือน ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันให้บริการ 2 ครัวเรือน/วัน และกลุ่มโฮมสเตย์ไว้คอยต้อนรับนักท่องเที่ยวอยู่ 4 หลังคาเรือน ได้แก่ เรือนนายบุญสาย เรือนนายจันทร์ทอง เรือนนายจ้ออี และเรือนนายไชยวงศ์ มีกิจกรรมการเดินป่าชมธรรมชาติ ชมวิถีชีวิตของชุมชนบริเวณรอบๆหมู่บ้าน ซึ่งทางเข้าหาน้ำตกตาดน้ำดีมี 2 เส้นทาง ซึ่งด้านล่างของน้ำตกตาดน้ำดีมีศาลาพักผ่อน นักท่องเที่ยวสามารถอาบน้ำได้

ภาพ 25 ทางเข้าไปน้ำตกตาดน้ำดี

ภาพ 26 สถานที่ลานชิงช้า บ้านน้ำดี

ภาพ 27 น้ำตกตาดน้ำดี

ภาพ 28 ศาลาพักผ่อนบ้านน้ำดี

ประเพณี และวัฒนธรรม

1. การแต่งกาย และภาษา

ประเพณีการแต่งกายเพศชายเผ่าแลนแต่นแต่งกายด้วยเสื้อสีดำทอด้วยผ้าฝ้ายย้อมด้วยใบคราม กางเกงสีฟ้าขาวาว มีผ้าสีขาวพาดไว้ที่บ่าทั้งสองข้าง ใส่หมวกปีกกลายสีดำแดงหรือสีฟ้าแดง เพศหญิงแต่งกายด้วยเสื้อทำด้วยผ้าฝ้ายสีดำที่ข้อมด้วยใบครามผูกด้วยขอยสีม่วงแล้วมัดไว้บนคอ มีการสวมใส่ปลอกคอ มีผ้าสีขาวพาดไว้ที่บ่าทั้งสองข้าง และเอาผ้าแพรสีขาวมาพันขา เป็นต้น

ส่วนในการใช้ภาษา เฝ่าแลนแตนมีตัวอักษรที่มีการพัฒนามาจากตัวอักษรจีนโบราณ ซึ่งส่วนมากถูกนำมาใช้เพื่อบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา และนิทานพื้นบ้าน ควบคู่กับการใช้ภาษาลาวเป็นภาษากลาง

ภาพ 29 การแต่งกายชาย และหญิง เฝ่าแลนแตน

2. บุญประเพณี และความเชื่อ

บุญประเพณี และความเชื่อแบบดั้งเดิมของชาวเฝ่าแลนแตน ได้มีการสืบทอดปฏิบัติกันมาได้แก่ พิธีกรรมที่ได้มีการประสมประสานกันระหว่างศาสนาเต๋า และการนับถือผีบรรพบุรุษ ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของชาวเฝ่าแลนแตน คือ บุญปีใหม่เฝ่าแลนแตน ซึ่งภายในงานพวกเขาจะมีการตีหม้อ (เหล่าขาว) เลี้ยงผีบรรพบุรุษ เลี้ยงผีฟ้าผีดิน ผีบ้านผีเมือง โดยจะมีหมอผีเป็นคณนำพาปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา งานดังกล่าวจะจัดขึ้นในเดือนมกราคมของทุกๆ ปี ซึ่งชาวบ้านจะเป็นคนอุปถัมภ์ทั้งด้านการกินการอยู่ รูปแบบของความเชื่อถือต่างๆ ของบรรพบุรุษหรือปู่ย่าตายาย ที่ได้ปฏิบัติสืบทอดกันมาเพื่อเป็นการตอบสนองต่อความมั่งคั่งปรารถนาอันดีงามเป็นขวัญกำลังใจต่อเฝ่าแลนแตน เพื่อให้มีความเชื่อมั่นในชีวิต

ภาพ 32 การแสดงการฟ้อนในงานบุญประเพณี

หัตถกรรมของที่ระลึก

ชาวบ้านยังรักษาฝีมือการผลิต เป็นต้น เครื่องหัตถกรรมที่มีการสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ เช่น การทอผ้า การเงินฝ้าย การจักสานจากไม้ไผ่ เสื้อฝ้ายส่วนมากย้อมด้วยสีคราม และการผลิตกระดาษจากหน่อไม้ เป็นต้น

ภาพ 33 ของที่ระลึก

การทอผ้า เข็นฝ้าย

การทอผ้า เข็นฝ้าย เป็นอาชีพหนึ่งของผู้หญิง ได้ปฏิบัติ กันเป็นประจำ และทุกๆ คราวเรือน ภายหลังเสร็จจากการเก็บเกี่ยวข้าว และทำการเก็บเกี่ยวดอกฝ้ายที่ได้ปลูกไว้ จากนั้นนำมา ตากแห้งก่อนจะนำมาผลิตเป็นเส้นฝ้าย เพื่อทอเป็นผืนผ้า

ภาพ 34 การทอผ้า

ภาพ 35 การเข็นฝ้าย

การผลิตกระดาษหน่อไม้

ประชาชนยังสืบทอดการผลิตกระดาษหน่อไม้ ซึ่งเป็นกระดาษที่ผลิตมาจาก หน่อไม้ เพื่อใช้ในการงานพิธีกรรมทางศาสนา และจำหน่ายเป็นของที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว

ภาพ 36 การดองหน่อไม้เพื่อทำเป็นกระดาด

ภาพ 37 การเอาหน่อไม้มาล้างทำความสะอาด

ภาพ 38 การนำเยื่อกระดาษหน่อไม้มาตาก

ภาพ 39 การเก็บกระดาษหน่อไม้ที่ตากแล้ว

ปัจจุบันแผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยวแขวงหลวงน้ำทา ร่วมกับห้อง
 การโยธาธิการเมืองหลวงน้ำทาได้สำรวจ ออกแบบ และปรับปรุงเรือนพัก ห้องน้ำ สะพานข้ามไป
 หาเรือนพัก เส้นทางเข้าน้ำตกตาดน้ำดี ร้านขายของ ร้านอาหาร ที่จอดรถ และป้ายบอกทาง นอกนั้น
 ยังได้มีการฝึกอบรมการแสดงศิลปะ การต้อนรับ การทำอาหาร การให้บริการ โฮมสเตย์ การแปรรูป
 ผลิตภัณฑ์สินค้า

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บ้านน้ำดี เป็นบ้านที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรการ
 ท่องเที่ยวโดยชุมชน และเหมาะสำหรับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยชุมชน เพื่อเป็นการ

กระจายรายได้ให้คนในชุมชน และสอดคล้องต่อนโยบายของรัฐบาล ในการลดความยากจนของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดความผาสุกในการดำรงชีวิต

บ้านน้ำห่า

จากการศึกษา พบว่า บ้านน้ำห่าตั้งอยู่ทางทิศใต้ตามเส้นทาง R3A ห่างจากตัวเมืองหลวงน้ำทาไปทางทิศใต้ประมาณ 26 กิโลเมตร ประกอบด้วย 126 ครัวเรือน 42 ครอบครัว มีประชากร 657 คน หญิง 336 คน ชาย 321 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเผ่า กีมู และมีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร ได้แก่ปลูกพืชผัก และต้นไม้กสิกรรม เช่น ปลูกข้าว มีความชำนาญในการหาของป่ามาเป็นอาหาร เช่น หน่อขม หน่อหอย และมีอาชีพคือการผลิตเครื่องหัตถกรรม นอกจากนี้ยังเป็นบ้านที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติน้ำห่า จึงกลายเป็นบ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเป็นอาหารให้แก่คนในชุมชนได้นำไปใช้ในการดำรงชีพ

พื้นที่ของบ้านน้ำห่า ยังเป็นแหล่งธรรมชาติที่ยังไม่ถูกทำลาย เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า และวัฒนธรรมของชาวเผ่าที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรม ประเพณี ภาษา และการแต่งกาย ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน บ้านน้ำห่า เมืองหลวงน้ำทา และคณะกรรมการหมู่บ้าน, 2556: สัมภาษณ์)

ภาพ 40 แผนที่บ้านน้ำห่า เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา

ที่มา: Phou Iu Travel and Ecotourism Laos (2013ค: ระบบออนไลน์)

ประวัติของบ้านน้ำห้า

บ้านน้ำห้าตั้งอยู่กึ่งกลางของป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า จึงเหมาะที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยชื่อของบ้านน้ำห้าได้มาจากชื่อของป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้านั่นเอง

บ้านน้ำห้าเป็นบ้านเผ่ากิมมู คนในบ้านยังมีความเชื่อเรื่องผี โดยมีการทำพิธีกรรมทางผีในแบบฉบับของเผ่าตน ในปัจจุบัน ประชากรบ้านน้ำห้ายังรักษาความเชื่อ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีแบบดั้งเดิม ที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ เช่น การทอผ้า การจักสาน การตีเหล็ก การบายศรีสู่ขวัญ และสลิปะ เป็นต้น

ทรัพยากรธรรมชาติ

ป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ามีเนื้อที่ 222,400 เฮกแตร์ มีพื้นที่ป่าไม้ 550,000 เฮกแตร์ นอกจากนี้ยังติดต่อกับป่าสงวนน้ำกานแขวงบ่อแก้ว และป่าสงวนสร้างของประเทศจีน บ้านน้ำห้ามีทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ เช่น ไม้เกสหนา ไม้จวงหอม หวาย เป็นต้น มีเหมืองแร่ที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม เช่น บ่อเกลือ บ่อถ่านหิน บ่อทองแดง บ่อทองคำ บ่อเหล็ก เป็นต้น มีความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น สายพันธุ์ของนกหลากหลายกว่า 288 สายพันธุ์ เช่น นกเตน นกกะแต้ หัวเทา นกกะจิบ และ มีไก่อขวานิน เป็นต้น มีสัตว์ป่าเลี้ยงลูกด้วยนม 38 สายพันธุ์ และ สัตว์ป่าที่หายากใกล้จะสูญพันธุ์ 22 สายพันธุ์ เช่น เสือโคร่ง เสือดาว เสือลายเมฆ และกระทิง เป็นต้น มีแม่น้ำห้าที่คนในชุมชนได้นำไปใช้ในการดำรงชีพ และใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การพายเรือคายัค การล่องแพ การตกปลา และลอยน้ำ เป็นต้น นอกจากนี้ป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ายังได้รับประกาศให้เป็นมรดกของอาเซียนในปี ค.ศ. 2003 ทำให้บ้านน้ำห้ามีศักยภาพสูงมากในการทำกรท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี พื้นที่บ้านน้ำห้ามีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหารของที่ระลึก ห้องน้ำ ไฟฟ้า เส้นทางรถเข้าถึงบ้านน้ำห้ามีความสะดวกสบาย สามารถไปได้หลายเส้นทาง เช่น การเดินทางตามเส้นทาง R3A ซึ่งสามารถเดินทางไปประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างสะดวกสบาย เช่น ทิศเหนือเดินทางไปประเทศจีน ทิศใต้เดินทางไปแขวงบ่อแก้ว และประเทศไทย เส้นทางมีความสะดวกสบายสามารถเดินทางด้วยรถประจำทาง รถยนต์ มอเตอร์ไซค์ และ เรือจัก (เรือหางยาว) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสามารถเข้าได้ทุกฤดู จากการสัมภาษณ์คณะกรรมการหมู่บ้าน และคนในชุมชน พบว่าชาวบ้านได้มีการรวมตัวกับ 8 หมู่บ้าน เพื่อทำการจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวขึ้น ได้แก่

1. บ้านก่อชาวเผ่าอาข่า 2 บ้าน
2. บ้านชาวเผ่าละห้วย 2 บ้าน
3. บ้านชาวเผ่ากิมมู 4 บ้าน คือ บ้านเจริญสุข บ้านน้ำห้า บ้านนาลัก และบ้านห้วยสูง

ชุมชนยังได้มีการจัดตั้งกลุ่มทำกิจกรรมออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อแบ่งกันทำกิจกรรม
ต่างๆ เช่น

1. กลุ่มบาศรีสูงวัยและศิลปะ
2. กลุ่มดำข้าว
3. กลุ่มจักสาน
4. กลุ่มช่างตีเหล็ก
5. กลุ่มโฮมสเตย์

ภาพ 41 การเดินทางไปที่บ้านน้ำห้า

ภาพ 42 ทางเข้าป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า

ประเพณี และวัฒนธรรม

1. การแต่งกาย และภาษา

ประเพณีการแต่งกายเพศชายเผ่ากีมมูแต่งกายด้วยเสื้อสีดำทอด้วยผ้าฝ้ายย้อมด้วยใบคราม ปักลายสีด้วยสีต่างๆ กางเกงขายาว เพศหญิงแต่งกายด้วยเสื้อทำด้วยผ้าฝ้ายสีดำที่ย้อมด้วยใบคราม ปักลายสีด้วยสีต่างๆ และนุ่งผ้าซิ่นที่ทำด้วยผ้าฝ้ายเป็นลายต่าง ๆ ส่วนในการใช้ภาษาเผ่ากีมมูมีภาษาของตัวเอง ควบคู่กับการใช้ภาษาลาวเป็นภาษากลาง

ภาพ 43 การแต่งกายชาย และหญิง เผ่ากีมมู

2. บุญประเพณี และความเชื่อ

บุญประเพณี ที่เรียกว่า บายศรีสู่ขวัญ และสลิปะจะจัดขึ้นในบ้านของตน เพื่อเป็นการสะล้างสิ่งที่ไม่ดีให้หมดสิ้น ไปในปีเก่า และต้อนรับปีใหม่ให้ได้รับแต่สิ่งดี ๆ หลังจากเสร็จพิธีบายศรีสู่ขวัญ ผูกแขนจบแล้วจึงมีการกินเลี้ยงสังสรรค์ตามสมควร ความเชื่อของชาวเผ่ากีมมู มีความเชื่อเรื่องผี และปฏิบัติพิธีกรรมแบบดั้งเดิมตามบรรพบุรุษที่ได้ปฏิบัติกันมา โดยจะมีหมอผีเป็นคนปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งบุญปีใหม่ของชาวเผ่ากีมมูจะจัดขึ้นระหว่างเดือน ธันวาคม ถึงเดือน มกราคมของทุกปี

ภาพ 44 พิธีบายศรีสู่ขวัญ

3. ศิลปกรรม

ศิลปกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะของชาวเผ่ากิมมู คือ การเป่าขลุ่ย นักเป่าขลุ่ยที่มีความชำนาญจะเป่าขลุ่ยทางจมูกได้ สีซอ และการขับลำภาษากิมมู จากนี้ยังมีการฟ้อนศิลปะแบบผสมผสานยุคใหม่ แสดงถึงวิถีชีวิตของชุมชนชาวเผ่า เช่น การฟ้อนแบบกิมมู ฟ้อนดาบ เป็นต้น

ภาพ 45 การแสดงเป่าขลุ่ยทางจมูก

ภาพ 46 การแสดงการฟ้อนของชาวเผ่ากีมมู

ภาพ 47 การแสดงฟ้อนดาบ

หัตถกรรมของที่ระลึก

ชาวบ้านยังรักษาฝีมือ มีเครื่องหัตถกรรมที่มีการสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ เช่น การทอผ้า การจักสาน และการตีเหล็ก เป็นต้น

ภาพ 48 ของที่ระลึก

การทอผ้า

การทอผ้า เป็นอาชีพหนึ่งที่ผู้หญิง ได้มีการปฏิบัติ กันมาเป็นประจำ และเกือบทุกครัวเรือนจะทำกัน ภายหลังเสร็จจากการเก็บเกี่ยวข้าว

ภาพ 49 ผู้หญิงชาวเผ่ากิมมุกำลังทอผ้า

การตีเหล็ก

ชายหนุ่มชาวเผ่ากิมมุกยังมีการตีบดตีมือการตีเหล็ก มาเป็นเวลาหลายร้อยปี เพื่อทำเป็นของใช้ภายในครัวเรือน การทำเกษตร และงานพิธีกรรม เช่น ดาบ มีด พร้า และเคียวเกี่ยวข้าว เป็นต้น

ภาพ 50 นายช่างตีเหล็กกำลังทำการตีพริ้ว

การจักสาน

ชาวบ้านส่วนมากยังสืบทอดการทำจักสานเครื่องหัตถกรรมไม้ไผ่ต่างๆ เพื่อทำใช้ภายในครัวเรือน และผลิตขายเป็นของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้เสริม ส่วนใหญ่การผลิตจะเป็นการผลิตกระบุงข้าว กระเป่า ช้อง ก่องกระดาศ และ เป้าใส่ของ เป็นต้น

ภาพ 51 การทำจักสานของชาวบ้าน

ปัจจุบัน โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และโครงการท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วมแผนกท่องเที่ยวแขวงหลวงน้ำทาได้สนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมและทัศนศึกษา ทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อยกระดับการบริการให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ชื่นชอบและสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวมากขึ้นนอกจากนี้ยัง

มีการฝึกอบรมด้านการจักสานให้ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด จึงทำให้ชาวบ้านสามารถผลิตเพื่อวางจำหน่ายสู่ท้องตลาดในปัจจุบัน และอนาคต นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมเพื่อฟื้นฟู และสืบทอดประเพณีอื่นๆ

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บ้านน้ำห้า เป็นบ้านที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชน และชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เพื่อกระจายรายได้ให้คนในชุมชน และสอดคล้องต่อนโยบายของรัฐบาล ในการลดความยากจนของคนในชุมชน

บ้านเจริญสุข

จากการศึกษา พบว่า บ้านเจริญสุขตั้งอยู่ทางทิศใต้ตามเส้นทาง R3A ห่างจากตัวเมืองหลวงน้ำทาไปทางทิศใต้ประมาณ 20 กิโลเมตร และห่างจากบ้านน้ำห้า 6 กิโลเมตร ประกอบด้วย 71 ครัวเรือน 80 ครอบครัว มีประชากร 394 คน หญิง 200 คน ชาย 194 คน ทั้งหมดเป็นชาวเผ่ากิมมูจากการที่บ้านเจริญสุข และบ้านน้ำห้าอยู่ไม่ห่างไกลกันมาก และเป็นชาวเผ่ากิมมูเหมือนกัน ทำให้วิถีชีวิตการเป็นอยู่คล้ายกัน มีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร ได้แก่ปลูกพืชผัก และต้นไม้กสิกรรม เช่น ปลูกข้าว มีความชำนาญในการหาของป่ามาเป็นอาหาร เช่น หน่อขม หน่อหวาย และมีอาชีพคือการผลิตเครื่องหัตถกรรม นอกจากนี้ยังเป็นบ้านที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า จึงกลายเป็นบ้านที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเป็นอาหารให้แก่คนในชุมชน

พื้นที่ของบ้านเจริญสุข เป็นแหล่งธรรมชาติที่อยู่ห่างจากบ้านน้ำห้าเพียง 6 กิโลเมตร มีป่าไม้ สัตว์ป่า และวัฒนธรรมของชาวเผ่าที่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรมประเพณี ภาษา และการแต่งกาย ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน (ผู้ใหญ่บ้าน บ้านเจริญสุข เมือง หลวงน้ำทา คณะกรรมการหมู่บ้าน และหัวหน้ากลุ่ม, สัมภาษณ์ 6 ธันวาคม 2556)

ภาพ 52 แผนที่บ้านเจริญสุข เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา
ที่มา: Phou Iu Travel and Ecotourism Laos (2013ข: ระบบออนไลน์)

ประวัติของบ้านเจริญสุข

ปี พ.ศ. 2520 ชาวเผ่ากิมมูได้มาตั้งถิ่นฐานในที่แห่งนี้ ซึ่งในเมื่อก่อนบ้านเจริญสุขและบ้านน้ำห้าเป็นบ้านเดียวกัน ทั้งสองบ้านมีชาวเผ่ากิมมูอาศัยอยู่ จากการที่มีคนอาศัยอยู่มาก เพื่อลดความแออัดของประชากรภายในบ้าน มาถึงปี พ.ศ. 2545 ทางรัฐบาลได้มีคำสั่งให้แยกบ้านจากบ้านเจริญสุขออกไปตั้งบ้านใหม่แล้วเรียกบ้านใหม่นั้นว่าบ้านน้ำห้า ตามป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้านั่นเอง

บ้านเจริญสุขเป็นบ้านเผ่ากิมมู คนในบ้านยังมีความเชื่อเรื่องผี โดยมีการทำพิธีกรรมทางผีในแบบฉบับของเผ่าตนทุกอย่างเหมือนกับบ้านน้ำห้า มาถึงปัจจุบัน ประชากรบ้านเจริญสุขยังรักษาความเชื่อ วัฒนธรรม จารีตประเพณีแบบดั้งเดิม ที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ เช่น การทอผ้า การจักสาน การตีเหล็ก การบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น

ทรัพยากรธรรมชาติ

บ้านเจริญสุข และบ้านน้ำห้าได้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันนั้นคือป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า ทำให้บ้านเจริญสุขมีศักยภาพสูงมากในการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่แพ้บ้านน้ำห้า ซึ่งในปี พ.ศ. 2543 โครงการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์น้ำห้ากำหนดให้บ้านเจริญสุขเป็นต้นทางการท่องเที่ยวเดินป่าไปหาบ้านนาดันที่อยู่ด้านในของป่า ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน ในปัจจุบันบ้านเจริญสุขมีโฮมสเตย์ 7 หลังคาเรือน ได้แก่ เรือนนายเชียงคำ เรือนนายสุกเงิน เรือนนายคำเพ็ด เรือนนายกรอหล้า เรือนนายแสนคำ เรือนนายคำอ่อน และเรือนนายขันแก้ว และเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเดินป่าเป็น

ที่แรกของแขวงหลวงน้ำทา เพื่อจัดให้เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ และหมู่บ้านชาวเผ่าที่อาศัยอยู่ตามเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ำ พื้นที่บ้านเจริญสุขมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ ไฟฟ้า ระบบโทรศัพท์ สุขศาลาเขต และน้ำบาดาล เส้นทางเข้าถึงบ้านเจริญสุขมีความสะดวกสบาย สามารถไปได้หลายเส้นทาง เช่น การเดินทางตามเส้นทาง R3A ซึ่งสามารถเดินทางไปประเทศเพื่อนบ้านได้อย่างสะดวกสบาย เช่น ทิศเหนือเดินทางไปประเทศจีน ทิศใต้เดินทางไปแขวงบ่อแก้ว และประเทศไทย เส้นทางมีความสะดวกสบายสามารถเดินทางด้วยรถประจำทาง รถยนต์ มอเตอร์ไซค์ และ เรือจัก (เรือหางยาว) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสามารถเข้าได้ทุกฤดู นอกจากนี้ร่องผู้ใหญ่บ้านได้กล่าวว่า ชาวบ้านเจริญสุขได้มีการรวมตัวกับบ้านน้ำห้ำ และอีก 6 หมู่บ้าน เพื่อทำการจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวขึ้น และได้มีการจัดตั้งกลุ่มทำกิจกรรมออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อแบ่งกันทำกิจกรรมต่างๆ

ภาพ 53 บริเวณพื้นที่บ้านเจริญสุข

ภาพ 54 สุขศาลาเขตเจริญสุข

ประเพณี และวัฒนธรรม

นอกจากบ้านเจริญสุขจะมีวัฒนธรรม ประเพณีการแต่งกาย และการใช้ภาษา เหมือนกับบ้านน้ำห้ำแล้ว ประชาชนในบ้านเจริญสุขยังมีความชำนาญในการผลิตเหล้าไหเพื่อใช้ดื่ม ในโอกาสงานต่างๆ ซึ่งการดื่มเหล้าไหเป็นการดื่มร่วมกันหลายคน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสามัคคี ของคนในเผ่า วิธีการดื่มเหล้าไห ชาวบ้านจะใช้ไม้ไผ่มาทำเป็นหลอดดูด โดยจะมีการเปลี่ยนคนเข้ามาดูดเหล้าที่หลอดไม้ไผ่สลับหมุนเวียนกันไปจนกว่าจะครบผู้เข้าร่วม

ภาพ 55 วัฒนธรรมการดื่มเหล้าไห เพื่อแสดงถึงความสามัคคีของคนในเผ่า

ปี พ.ศ. 2543 โครงการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์น้ำห้ากำหนดให้บ้านเจริญสุขเป็นต้นทางการท่องเที่ยวเดินป่าไปหาบ้านนาถันที่อยู่ด้านในของป่า ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน และเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเดินป่าเป็นที่แรกของแขวงหลวงน้ำทา เพื่อจัดให้เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวชมธรรมชาติ และหมู่บ้านชาวเผ่าที่อาศัยอยู่ตามเขตป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า และตามเส้นทางเศรษฐกิจ R3A

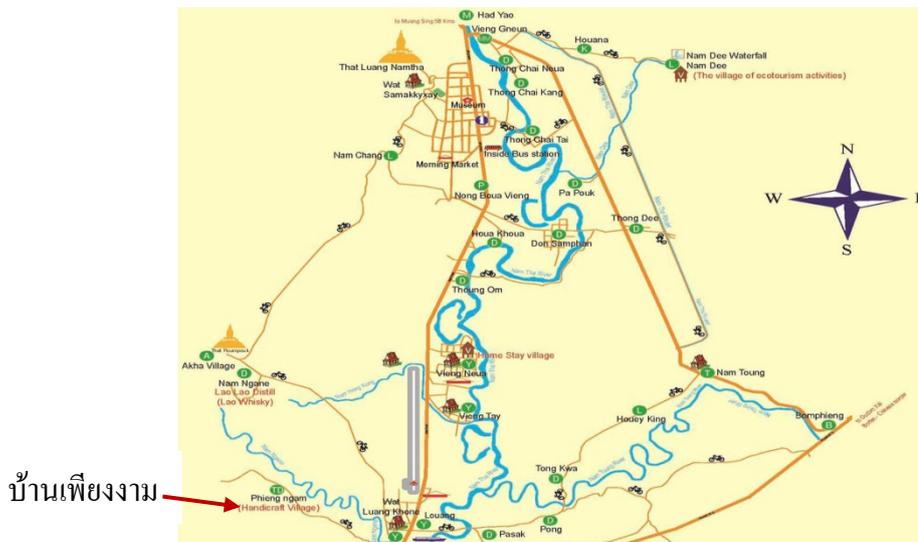
ปี พ.ศ. 2552 โครงการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์น้ำห้า เห็นถึงความสำคัญ และการขยายตัวของการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ประชาชนมีส่วนร่วมของแขวงหลวงน้ำทา ซึ่งบ้านเจริญสุขเป็นบ้านแรกที่ได้รับการคัดเลือกจากแต่ละหมู่บ้านที่อาศัยตามเส้นทาง R3 เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ประชาชนมีส่วนร่วม และเป็นบ้านเครือข่ายที่สามารถผลิตของที่ระลึกและสนองผลิตพื้นด้านการท่องเที่ยว

ปัจจุบัน โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และโครงการท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วมแผนกท่องเที่ยวแขวงหลวงน้ำทาได้สนับสนุนงบประมาณทั้ง 8 หมู่บ้าน ในการฝึกอบรม และทัศนศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานให้เป็นที่ถูกอกถูกใจ และสร้างให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว

จากที่กล่าวมาเห็นว่าบ้านเจริญสุข เป็นบ้านที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน มีการกระจายรายได้ให้ทุกคนได้อย่างทั่วถึง และสอดคล้องต่อนโยบายของภาครัฐบาล ในการลดความยากจนของคนในชุมชน

บ้านเพียงงาม

จากการศึกษา พบว่า บ้านเพียงงามตั้งอยู่ห่างจากเทศบาลเมืองหลวงน้ำทาทางทิศตะวันตกประมาณ 4 กิโลเมตร ทิศตะวันออกติดต่อบ้านหลวง ทิศตะวันตกติดต่อสายภูมอน ทิศเหนือติดต่อบ้านน้ำแฉ่น และทิศใต้ติดต่อบ้านคอนกุน ประกอบด้วย 79 ครัวเรือน 99 ครอบครัว มีประชากร 448 คน หญิง 207 คน ชาย 241 คน โดยส่วนใหญ่เป็นเผ่าไทแดง ฉวน และม้ง มีอาชีพหลักคือ ทำการเกษตร ได้แก่ปลูกพืชผัก และต้นไม้กสิกรรม เช่น ปลูกข้าว ข้าวโพด ยางพารา และฝ้าย อีกอาชีพคือการผลิตเครื่องหัตถกรรม และการเลี้ยงสัตว์ สัตว์ที่นิยมเลี้ยงได้แก่ ควาย วัว หมู เป็ด และไก่ (ผู้ใหญ่บ้าน บ้านเพียงงาม เมืองหลวงน้ำทา คณะกรรมการหมู่บ้าน และกลุ่มหัตถกรรม, 2556: สัมภาษณ์เมื่อ 5 ธันวาคม)

บ้านเพียงงาม

ภาพ 56 แผนที่บ้านเพียงงาม เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา
ที่มา: Eco tourism Laos (2014ข: ระบบออนไลน์)

นอกจากนี้บ้านเพียงงามยังได้รับให้เป็นบ้านวัฒนธรรม บ้านปลอดภัย และบ้าน
แบบอย่างด้านสาธารณสุข

ภาพ 57 ป้ายแสดงให้เห็นรางวัลที่บ้านเพียงงามได้รับ

ประวัติของบ้านเพียงงาม

บ้านเพียงงามเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านที่ขึ้นกับเมืองหลวงน้ำทา ซึ่งได้มีการสร้างขึ้นมามากกว่าร้อยปีที่ผ่านมา ในเบื้องต้นกลุ่มคนดังกล่าวได้อพยพมาจากเมืองเงินแขวงไชบูลี (เผ่าญวน) และเมืองโพนทองแขวงหลวงพระบาง (เผ่าไทแดง) ในปี พ.ศ. 2514 ภายใต้การนำของท่านพิ พัก ท่านด้าววง ท่านด้าวหาว ท่านด้าวมี ท่านไม่ซอน และท่านน้อยคาด ในหมู่บ้านประกอบมีสามเผ่า ได้แก่ เผ่าญวน เผ่าไทแดง และเผ่าม้ง มีรูปแบบการใช้ชีวิต การทำงาน และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ที่ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ การเข้าถึงบ้านเพียงงามมีความสะดวก มีสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะดวก เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ ไฟฟ้า และระบบการสื่อสาร

ภาพ 58 ป้ายแสดงทางเข้าบ้านเพียงงาม

ภาพ 59 ทางเข้าบ้านเพียงงาม

ทรัพยากรธรรมชาติ

บ้านเพียงงาม ทรัพยากรธรรมชาติในบ้านส่วนใหญ่จะเป็นทุ่งนา 21.84 เฮกตาร์
สวนยางพารา 48.92 เฮกตาร์ และปลูกพืชทั่วไป 2.05 เฮกตาร์ (ตุมา เรืองรัทวงศ์, 2014: 6)

ภาพ 60 ธรรมชาติทุ่งนา บ้านเพียงงาม

ประเพณี และวัฒนธรรม

1. การแต่งกาย และภาษา

ประเพณีการแต่งกายบ้านเพียงงามมีเอกลักษณ์ด้านเครื่องแต่งกาย ซึ่งผ้าไทแดงจะ
แต่งกายคล้ายๆ กับผ้าไทดำแต่จะต่างกันว่า ผ้าไทแดงโดยทั่วไปจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีน้ำเงินเข้ม

ภาพ 61 เสื้อผ้าผ้าไทแดง

2. บุญประเพณี และความเชื่อ

บ้านเพียงงามมีวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม และวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์หลายอย่าง โดยแบ่งความเชื่อของประชาชนเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มมีความเชื่อเรื่องผีหรือเทวดา และกลุ่มมีความเชื่อทางพุทธศาสนา เช่น การเรียกขวัญ บายศรีสู่ขวัญ บุญข้าวใหม่จะจัดงานในเดือนมกราคม บุญมาฆบูชา บุญข้าวจี่จะจัดงานในเดือนกุมภาพันธ์ บุญวันวิสาขบูชาจะจัดงานในเดือนพฤษภาคม บุญเลี้ยงผีหลักเมืองเผ่าขวนจะจัดงานในเดือนมิถุนายน บุญเข้าพรรษาจะจัดงานในเดือนกรกฎาคม บุญออกพรรษาจะจัดงานในเดือนตุลาคม และบุญปีใหม่เผ่าม้งจะจัดงานในเดือนธันวาคม เป็นต้น ส่วนเรื่องพิธีกรรมอื่นๆ จะมีลักษณะแตกต่างกันไป ได้แก่ 1) เชื้อเรื่องผีหรือเทวดา เมื่อถึงวันบุญสำคัญต่างๆ ชาวบ้านจะพากันไปวัดใส่บาตร 2) เชื้อเรื่องผีหรือเทวดา ความเชื่อในเรื่องผี และวิญญูณศักดิ์สิทธิ์ของชาวบ้านเพียงงามยังคงศรัทธา แต่มีการปรับเปลี่ยนการปฏิบัติบางขั้นตอนเล็กน้อย ความเชื่อเรื่องผี-เทวดามีอยู่ 3 อย่าง ได้แก่ ผีบ้าน (เทวดาบ้านหรือผีประจำหมู่บ้าน) ผีป่า (ผีตามป่าบริเวณบ้าน ผีเจ้าดิน-เจ้าน้ำ) และผีเรือน (เทวดาเรือนหรือผีบรรพบุรุษ)

หัตถกรรมของที่ระลึก

ชาวบ้านเพียงงามยังรักษาฝีมือในการผลิตผ้าออกมาเป็นของที่ระลึกให้แก่นักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจเข้ามาซื้อจนเป็นบ้านที่มีชื่อเสียงด้านผลิตภัณฑ์หัตถกรรม โดยเสื้อผ้าและของใช้ต่าง ๆ ที่ชาวบ้านผลิตได้จะเอาไปฝากขายที่ ศูนย์หัตถกรรมภายในบ้าน

ภาพ 62 ผ้าที่ระลึกที่ศูนย์หัตถกรรมภายในบ้าน

การย้อมสีฝ้าย การทอผ้า

การย้อมสีฝ้าย การทอผ้า เป็นอาชีพหนึ่งที่ผู้หญิง ได้ปฏิบัติเป็นประจำโดยใช้เวลาว่างหลังเสร็จจากการเก็บเกี่ยวข้าว และทำการเก็บเกี่ยวดอกฝ้ายนำมาตากแห้งก่อนจะนำมาปั่น และย้อมสีฝ้ายด้วยสีธรรมชาติที่ได้จากเปลือกไม้หาได้จากบริเวณบ้านแล้วนำไปต้มเพื่อให้ได้สีของเปลือกไม้ออกมาจากนั้นก็นำเอาฝ้ายที่เตรียมไว้ลงไปย้อมในสีเปลือกไม้ จากนั้นนำขึ้นมาล้าง ทำซ้ำประมาณสามถึงสี่ครั้งแล้วนำมาตากให้แห้ง

ภาพ 63 เปลือกไม้ที่ทำเป็นสีย้อม

ภาพ 64 การนำเปลือกไม้มาต้มให้ได้สี

ภาพ 65 การนำเอาฝ้ายมาข้อมสี

ภาพ 66 การนำฝ้ายที่ข้อมแล้วไปตากให้แห้ง

ฝ้ายที่แห้งแล้วสามารถเก็บไว้ และทอเป็นผ้าได้หลายชนิด เช่น ผ้าจีน ผ้าสไบ เสื้อ และกระเป๋า เป็นต้น

ภาพ 67 การทอผ้าของกลุ่มหัตถกรรม

ปัจจุบันแผนกท่องเที่ยวแขวงร่วมกับห้องกรโยธาธิการเมืองหลวงน้ำทาได้สำรวจ ออกแบบ และปรับปรุงเส้นทางเข้าถึงหมู่บ้านให้มีความสะดวกมากขึ้น และยังได้มีการฝึกอบรมให้ประชาชนที่สนใจในการข้อมสิทธิ์ได้จากธรรมชาติ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าการทอผ้าตาม ความต้องการของตลาด

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า บ้านเพียงงามเป็นบ้านที่มีความพร้อมในด้านทรัพยากร การท่องเที่ยว โดยชุมชนด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะการผลิตของที่ระลึกไว้ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว และผู้ที่สนใจสินค้าประเภทดังกล่าวได้เลือกซื้อเลือกหาไว้ใช้

สรุป เมืองหลวงน้ำทามีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยเฉพาะพื้นที่ 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านน้ำดี บ้านน้ำห้า บ้านเจริญสุข และบ้านเพียงงาม ที่เป็นพื้นที่เป้าหมายในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์โดยให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม จากการคัดเลือกเอา หมู่บ้านที่จะพัฒนาและมีที่ตั้งตามเส้นทางเศรษฐกิจ R3A ซึ่งแต่ละบ้านได้มีจุดเด่นที่แตกต่างกันไป ตามแต่ละพื้นที่ เช่น

บ้านน้ำดีมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ น้ำตกตาดน้ำดี มีแหล่งท่องเที่ยวทาง วัฒนธรรม คือ วิถีการดำรงชีวิต การนุ่งถือที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเผ่าแลนแตน และมีจารีต ประเพณีการนับถือศาสนา สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน คือ การทำกระดาษจากหน่อไม้

บ้านน้ำห้าชาวเผ่ากิมมู มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ ป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า ซึ่งเป็นป่าสงวนที่มีความสมบูรณ์ไปด้วยพันธุ์พืชหลากหลายสายพันธุ์ และสัตว์ป่าที่หายาก มี ประเพณีที่สืบทอดกันมาหลายอย่างที่น่าสนใจ เช่น การฟ้อนของชนเผ่า การทอผ้า การจักสาน การ ดิเหล็ก

บ้านเจริญสุขชาวเผ่ากิมมู มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คือ ป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ำ จากการมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ำ มีความชำนาญในการผลิตเหล้าเพื่อใช้ในโอกาสต่างๆ

บ้านเพียงงามชาวเผ่าไทแดง มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม คือ การทอผ้า ซึ่งภายในบ้านได้มีการจัดตั้งกลุ่มหัตถกรรมทอผ้าเป็นอาชีพ และมีศูนย์หัตถกรรมอยู่ภายในบ้าน เพื่อให้สมาชิกในกลุ่มเอาผ้าที่ทอได้มาฝากขาย

วิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา

แขวงหลวงน้ำทาเป็นแขวงหนึ่งที่ตั้งอยู่สามเหลี่ยมแม่น้ำของทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศลาว มีทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับแขวงยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ทิศตะวันตกติดกับประเทศเมียนมา ทิศใต้ติดกับ แขวงบ่อแก้ว และทิศตะวันออกติดกับ แขวงอุดมไชย แขวงหลวงน้ำทามีเนื้อที่ทั้งหมด 9,325 ลูกบาศก์กิโลเมตร มีสนามบินที่ได้มาตรฐาน นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกจึงมีศักยภาพในการให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้ามาในแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่นี้ได้ ร้อยละ 85 ของพื้นที่เป็นภูเขาล้อมรอบ มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 800-2,000 เมตร ประชาชนที่อาศัยในแขวงหลวงน้ำทามี 355 หมู่บ้าน และ 17 ชนเผ่า มีนักท่องเที่ยวเข้ามาซื้อรายการเข้าเที่ยวชมหมู่บ้านชาวเผ่า ชมธรรมชาติโดยเฉพาะป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ำทั้งหมด 30,058 คน สร้างรายรับให้แก่ประชาชนท้องถิ่น 16,436 ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้นในปี ค.ศ. 2001 โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์น้ำห้ำแขวงหลวงน้ำทาได้รับรางวัลดีเด่นจากองค์การสหประชาชาติในการมีส่วนร่วมช่วยแก้ไขความยากจนของประชาชนลดลง ปี ค.ศ. 2002 ได้รับรางวัลจากสายการบินประเทศอังกฤษในการจัดสรรการท่องเที่ยวในป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ำ และใน ปี ค.ศ. 2007 ได้รับใบยั่งยืน (ใบประกาศเกียรติคุณ) จากอิเควเตอร์ในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติช่วยลดความยากจนของประชาชน (แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงหลวงน้ำทา, 2011: 15) ซึ่งการวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว พบว่า เมืองหลวงน้ำทามีป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้ำที่มีความหลากหลายทางด้านสัตว์ป่าหลายชนิด รวมทั้งสัตว์ที่หายาก มีความอุดมไปด้วยภูผา ป่าไม้ ห้วยน้ำ มีดินไม้ขนาดใหญ่ตลอดเส้นทางมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติ นอกนั้นยังมีน้ำตกคาน้ำดีที่

เป็นแหล่งท่องเที่ยวของคนหลงน้ำตา และนักท่องเที่ยวทั่วไปได้เข้าไปพักผ่อน ซึ่งการท่องเที่ยวที่เมืองหลงน้ำตาจะเป็นการท่องเที่ยวโดยอาศัยธรรมชาติมาเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว และด้านวัฒนธรรม มีหลายหมู่บ้านที่ยังรักษาวัฒนธรรมประเพณีของตนเองไว้ได้ เช่น บ้านน้ำคิเป็นบ้านชนเผ่าแลนแตน พวกเขายังรักษาจารีตประเพณีแบบดั้งเดิม ยังมีการใส่ชุดพื้นบ้านเป็นกิจวัตรประจำวัน นอกนั้นยังมีการรักษาเอกลักษณ์ของเผ่าคนไว้ได้ เช่น งานบุญของชาวเผ่าแลนแตน ชาวเผ่ากิมมุ และชาวเผ่าไทแดง นอกจากนี้คนในชุมชนยังได้มีการทำของที่ระลึกไว้เป็นของฝากแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวเมืองหลงน้ำตา เช่น ผ้าซิ่น ผ้าสไบ เครื่องหัตถกรรม กระดาษที่ทำจากหน่อไม้ เสื้อผ้าที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ได้มีองค์กรหลายองค์กรที่เข้ามาให้การช่วยเหลือแก่ประชาชน เช่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และกระทรวงการต่างประเทศและการค้านิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade) ได้ให้ทุนช่วยเหลือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น ที่บ้านน้ำคิ ธนาคารพัฒนาเอเชียได้ให้ทุนสร้างสะพานข้ามน้ำคิ สร้างสาราพักผ่อนสำรวจเส้นทางแล้วสร้างเป็นรายการท่องเที่ยว ซึ่งการที่ชุมชนเมืองหลงน้ำตามีความเข้มแข็งเกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่นที่ได้แสดงให้เห็นในรายการท่องเที่ยวแต่ละรายการจะมีกิจกรรมที่ให้นักในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การฟ้อนรำ การทอผ้า และการฟ้อนดาบ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีร้านขายของ และศูนย์หัตถกรรมของชุมชน ทำให้นักในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดรายการท่องเที่ยวในหมู่บ้านตนเอง โดยมีแผนกแถลงข่าววัฒนธรรม และท่องเที่ยวแขวงหลวงน้ำทาให้การสนับสนุน มีการสร้างกฎระเบียบ ข้อห้ามไม่ให้มีการขายของแบบตามอำเภอใจ ถ้าใครฝ่าฝืนจะถูกลงโทษตามระเบียบที่ได้ระบุไว้ ในการจ่ายค่าธรรมเนียมเข้ากลุ่ม ทุกคนจะได้จ่ายเท่ากันหมดทุกเดือน โดยคนที่มีผลิตภัณฑ์มาฝากขายที่ศูนย์หัตถกรรมก็ได้จ่ายค่าธรรมเนียม ไม่มีผลิตภัณฑ์มาฝากขายก็ได้จ่ายค่าธรรมเนียมเหมือนกัน คนที่ได้ขายผลิตภัณฑ์หรือไม่ได้ขายก็จะได้จ่ายค่าธรรมเนียมเหมือนกัน ถือได้ว่าเป็นความเท่าเทียมกันของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังได้มีภาคสิทธิกรมของรัฐได้มาดูแลอนุรักษ์ จากนั้นก็ได้มีการกำหนดเขตที่ชาวบ้านสามารถเข้าไปหาของป่าได้เป็นฤดูกาลในบางพื้นที่ของป่าสงวนแห่งชาติน้ำห่า เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เข้าในหมู่บ้าน ในส่วนรายการท่องเที่ยวที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวสามารถไปเองได้นั้น นักท่องเที่ยวสามารถไปนอนที่บ้านโฮมสเตย์ และเดินป่าบริเวณเขตบ้านไม่เกิน 5 กิโลเมตรเท่านั้น ซึ่งในการจัดการปัจจุบันทางภาครัฐต้องการให้ทางบ้านสามารถยื่นอยู่ได้ด้วยตัวเอง ในส่วนของรัฐบาลจะมาคิดว่าคนในบ้านมีประชากรมากหรือน้อยเพียงใด จากนั้นรัฐบาลก็มาสร้างระบบพื้นฐานโครงสร้าง เช่น การเดินไฟฟ้า การทำถนน สร้างโรงเรียน และระบบชลประทาน จากนั้นก็เป็นหน้าที่ของทางบ้านที่จะมีมาตรการในการจัดการอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวได้รับประสบการณ์จากการมาเที่ยวเมืองหลวง

น้ำทา แขวงหลวงน้ำทาให้ได้มากที่สุด ซึ่งในแต่ละกิจกรรมจะทำให้นักท่องเที่ยวมีความเพลิดเพลิน สนุกสนาน และได้สัมผัสกับเหตุการณ์ในกิจกรรมตัวจริง โดยนักท่องเที่ยวจะเกิดการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชนชนกับนักท่องเที่ยว (เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ แผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยวแขวงหลวงน้ำทา, 2556: สัมภาษณ์เมื่อ 3 ธันวาคม)

ผลการสัมภาษณ์ พบว่า เมืองหลวงน้ำทายังคงมีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ที่ได้รับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมไว้โดยคนในชุมชน นอกจากนั้นชาวบ้านยังรักษาวัฒนธรรมของเผ่า เช่น การสวมใส่เครื่องแต่งกายประจำเผ่า การทอผ้า เป็นต้น และประเพณีงานบุญต่าง ๆ เช่น บุญปีใหม่ บุญบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ซึ่งในการสำรวจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ภายหลังจากการสำรวจเสร็จก็มาทำเป็นจุดแหล่งท่องเที่ยวแล้วนำไปสร้างเป็นจุดที่จะทำเรือนพักของบ้าน จากนั้นชาวบ้านทั้งหมดก็มาร่วมกันทำเป็นเรือนพักไว้คอยให้บริการนักท่องเที่ยว เมื่อทางบริษัทท่องเที่ยวหรือหน่วยงานท่องเที่ยวมีการนำเอานักท่องเที่ยวเข้าพัก พวกเขาจะจ่ายค่าที่พัก ค่าให้บริการของชาวบ้านที่มาทำอาหาร ค่าไกด์บ้าน และค่ารักษาเส้นทางเดินป่าของชาวบ้าน นอกจากนี้ทางบริษัทท่องเที่ยวหรือหน่วยงานท่องเที่ยวก็ได้ช่วยอุดหนุนชาวบ้านด้วยการซื้อของที่ชาวบ้านได้ปลูกไว้ เช่น ผัก ผลไม้ เป็นต้น และสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ เอาไปใช้ทำเป็นอาหารให้นักท่องเที่ยว ซึ่งเรียกว่าการท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วม โดยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย ซึ่งในส่วนของไกด์ที่ทางหน่วยงานท่องเที่ยวส่งไปจะพูดภาษาอังกฤษได้ เพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนไกด์บ้านส่วนมากเป็นไกด์ที่ไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้หรือถ้าพูดได้ไม่มากนัก ทำให้การติดต่อสื่อสาร และการให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่ได้รับผลเท่าที่ควร แต่ทางหน่วยงานท่องเที่ยวได้มีการจ้างไกด์บ้านไปขนของช่วยนักท่องเที่ยว เพื่อให้เขาได้มีส่วนร่วม เช่น แยกข้าว แยกน้ำ และแยกกระเป๋า เป็นต้น นอกจากนั้นนักท่องเที่ยวยังสามารถที่จะเดินทางไปพักด้วยตนเองได้ แต่นักท่องเที่ยวที่ได้รับอนุญาตให้ไปเองได้จะสามารถเพียงแต่ให้ไปนอนที่บ้าน และเดินป่ารอบเขตบ้านไม่เกิน 5 กิโลเมตร ซึ่งไม่สามารถไปนอกเหนือจากนั้นได้ บ้านโฮมสเตย์ที่นักท่องเที่ยวไปเอง ได้แก่ บ้านเจริญสุข และบ้านน้ำดี โดยที่ผ่านมามีหน่วยงานท่องเที่ยวได้มีการสำรวจ และสร้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น เส้นทางเดินป่า เส้นทางร่องเรือคายัค เป็นต้น โดยก่อนการลงพื้นที่สำรวจแต่ละครั้งต้องมีการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ภาคส่วนต่างๆ เช่น แผนกท่องเที่ยวแขวง ท่องเที่ยวเมือง ทหาร ตำรวจ และกสิกรรม เป็นต้น ในการสร้างรายการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีความชอบไม่เหมือนกัน เช่น บางคนจะชอบไปเดินป่า ชอบไปล่องเรือ เที่ยวในเมือง และเรียนทำอาหารเอกลักษณ์ลาว เป็นต้น โดยนักท่องเที่ยวจะมาจ่ายค่ารายการท่องเที่ยวที่หน่วยงานท่องเที่ยวแล้วทางพนักงานหน่วยงานท่องเที่ยวจะพาไปตามรายการที่ได้จองไว้ (ผู้อำนวยการหน่วยงานท่องเที่ยวชนเผ่ากิมมู แขวงหลวงน้ำทา, 2556: สัมภาษณ์เมื่อ 4 ธันวาคม)

“...เมืองหลวงน้ำทา ส่วนมากเป็นการท่องเที่ยวเดินป่า เช่น เที่ยวชมต้นไม้ สัตว์ป่า และวิถีการใช้ชีวิตของชุมชน เป็นต้น ซึ่งพวกเขายังรักษาวัฒนธรรมการสวมใส่เครื่องแต่งกาย และเครื่องประดับประจำเผ่า เช่น การนุ่งผ้าซิ่น การใส่ปลอกคอ เป็นต้น และงานบุญประเพณีทั้ง ประเพณีชาวเผ่า และประเพณีประจำแขวง ซึ่งโสมสเคย์ที่นี่ไม่เหมือนกับที่ไทย โสมสเคย์ที่ไทยเขา สร้างขึ้นมาเขาสามารถดูแลเองได้ เวลามีคนท่องเที่ยวไป เขาก็สามารถดูแลตัวเอง แต่ว่าทางเรายังทำ ไม่ได้ ส่วนมากบ้านพัก โสมสเคย์หน่วยงานท่องเที่ยวจะเป็นคนสร้างขึ้นหรือสร้างขึ้นบนพื้นฐาน ที่ว่า หน่วยงานสมทบกับโครงการ ซึ่งเมื่อก่อนโครงการของ ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ได้ให้การ ช่วยเหลือร่วมกับภาคเอกชนที่บ้านน้ำดี โดยให้หน่วยงานเป็นผู้ขายเอาส่วนที่เหลือจากส่วนของ การขายหลังจากบริษัททัวร์ได้ลงพื้นที่สำรวจก็จะกำหนดราคาไว้ในแผนรายการท่องเที่ยว นั้น อยู่ บ้านเราก็ออย่างที่เห็นนั่นล่ะว่า เมื่อปล่อยให้เขาบริหารกันเองกิจการก็ไม่ไปไม่มา แต่ในกิจกรรมการ ท่องเที่ยว คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการในทุกกิจกรรม โดยที่บริษัททัวร์ได้หา ลือกับทางบ้านเพื่อหาข้อสรุปแต่ละกิจกรรมในรายการท่องเที่ยว โดยที่นักท่องเที่ยวที่ซื้อรายการมา สามารถเข้าร่วมทำกิจกรรมไปด้วยกันได้ ส่วนเรื่องกิจกรรมที่ได้ร่วมกำหนดกับชาวบ้านจะเป็น กิจกรรมของคนในชุมชนที่เขาทำเป็นกิจวัตรประจำวัน โดยไม่มีการทำขึ้นเองแต่อย่างใด ซึ่งบาง บ้านนักท่องเที่ยวสามารถไปเองได้ เช่น ไปสอบถามค่ากิน ค่าที่พัก เป็นต้น แต่ในทางตรงข้าม ประชาชนไม่มีความเข้มแข็งพอ เช่น การพูดคุย การสื่อสาร เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาได้เคยทดลองให้ทำ มาครั้งหนึ่งแล้ว แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ ด้วยสาเหตุจากการสื่อสารไม่เข้าใจกันเพราะพูดกันคนละ ภาษา คนให้บริการก็ไม่รู้จะบริการอย่างไรกับนักท่องเที่ยว อันเป็นเหตุให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับ ประสิทธิภาพเท่าที่ควรจะได้ โดยเป็นผลกระทบเชิงกัน และกัน ฉะนั้นนักท่องเที่ยวเองก็ได้โทร กลับมาหาบริษัททัวร์ก็ได้ส่งไกด์ที่สามารถพูดภาษาอังกฤษ และสื่อสารกับทุกคนได้ไปสถานที่นั้น ในปัจจุบันหลาย ๆ บ้านไม่อยากจะรับนักท่องเที่ยวเองเพราะเห็นได้จากปัญหาดังกล่าว...” (เจ้าของบริษัทท่องเที่ยว, 2556: สัมภาษณ์เมื่อ 3 ธันวาคม)

จากการศึกษาวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เมืองหลวงน้ำทา เพื่อให้ ทราบถึงภาพรวมด้าน จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) โอกาส (Opportunities) และ อุปสรรค (Threats) การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา พอสรุปได้ดังนี้

จุดแข็ง

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมากมาย เช่น น้ำตกตาด ป่าสงวนแห่งชาติ อ่างเก็บน้ำ กำแพงหิน และหาด เป็นต้น รวมจำนวนทรัพยากรทางธรรมชาติได้ 8 แห่ง ซึ่งเป็นความได้เปรียบของภูมิประเทศ
2. ประชากรท้องถิ่น มีหลากหลายชาวเผ่า เช่น เผ่าแลนแต่น เผ่าขมุ และเผ่าไทแดง เป็นต้น ที่อาศัยตามบ้านต่างๆ ในเมืองหลวงน้ำทา เช่น บ้านน้ำดี บ้านน้ำห้า บ้านเพียงงาม และบ้านเจริญสุข
3. มีจุดเด่นในการผลิตสินค้าหัตถกรรม สินค้าพื้นบ้าน
4. มีวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่นที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งควรค่าแก่การศึกษา
5. มีภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวได้ตลอดปี ในช่วงฤดูร้อนมีอากาศร้อน แต่ไม่ร้อนมาก เหมาะกับช่วงการจัดงานประเพณี เทศกาลต่างๆ ฤดูฝนซึ่งเป็นช่วงที่มีน้ำมาก เหมาะกับการท่องเที่ยว งานประเพณี และกิจกรรมประจำปี
6. ประชาชนในท้องถิ่นมีน้ำใจ มีอัธยาศัยดี เป็นที่ประทับใจแก่ผู้พบเห็น และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยว
7. มีสิ่งอำนวยความสะดวก / การบริการที่ดีไว้รองรับนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นด้านสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ความปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยว และถนนที่เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งรถยนต์สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก
8. มีบทเรียนตัวจริงจากการได้ปฏิบัติ และผลสำเร็จของการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 10 กว่าปี
9. ประชาชนทุกชาวเผ่ามีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
10. มีศูนย์ฝึกอบรมการท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วมระดับชาติ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้ทางภูมิภาคเหนือของประเทศไทย
11. แขวงหลวงน้ำทาดตั้งอยู่สามเหลี่ยมแม่น้ำของทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับแขวงยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ทิศตะวันตกติดกับประเทศเมียนมา ทิศใต้ติดกับ แขวงบ่อแก้ว และทิศตะวันออกติดกับ แขวงอุดมไชย มีด่านสากล 2 แห่ง คือ ด่านบ่อเต็น และด่านเชียงก๊ก มีด่านท้องถิ่น 4 แห่ง มีเส้นทางเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน มีสนามบิน ซึ่งเป็นจุดแข็งในการเดินทาง แลกเปลี่ยนสินค้า การค้า การท่องเที่ยว การลงทุน และการร่วมมือด้านต่าง ๆ

จุดอ่อน

1. ระบบการจัดการการท่องเที่ยวขาดการเชื่อมโยง เป็นเหตุให้การดำเนินการยังไม่สอดคล้องกันระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อทำให้เกิดการจัดการแบบบูรณาการ
2. ด้านข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ยังมีน้อย ไม่มีข้อมูลเชิงลึก ไม่มีความชัดเจนของข้อมูล และไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว
3. ไม่มีการทำการตลาดท่องเที่ยวเชิงรุก และเป็นรูปธรรม ทั้งๆที่มีความพร้อมในค่านแหล่งท่องเที่ยว
4. ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง
5. การจัดเทศกาลงานประเพณีของ เมืองหลวงน้ำทา เพื่อกระตุ้นการท่องเที่ยวยังเป็นแบบกระจุกตัว ขาดการประชาสัมพันธ์
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีความหลากหลาย ไม่มีการให้บริการรูปแบบอื่นที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว

โอกาส

1. หน่วยงานภาครัฐ มีนโยบาย แผนงาน และให้การสนับสนุนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองหลวงน้ำทาโดยกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวตามเส้นทาง R3A
2. การท่องเที่ยวของประเทศ สาธารณรัฐ ประชาธิปไตย ประชาชนลาว มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว จากสถิติการเข้ามาของนักท่องเที่ยว ทำให้อาชีพในแขนงท่องเที่ยวมีการขยายตัว
3. ผลได้รับจากการดำเนินการโครงการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์น้ำห้าที่แขวงหลวงน้ำทา ภายใต้อาณัติการสนับสนุนจากรัฐบาลนิวซีแลนด์ องค์กรยูเนสโก ธนาคารพัฒนาเอเชีย และการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อมาลงทุนหรือให้การช่วยเหลือสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

อุปสรรค

1. นักท่องเที่ยวได้นำเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามา ทำให้วัฒนธรรมเก่าบางอย่างเริ่มหายไป

2. ภาวะโลกร้อนทำให้สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้การท่องเที่ยวพบความยุ่งยาก

3. ปัญหาทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การวิเคราะห์สภาพรวมด้าน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค ของเมืองหลวงน้ำตา แขวงหลวงน้ำทา พบว่า

จุดแข็ง-โอกาส (S-O)

เมืองหลวงน้ำตา แขวงหลวงน้ำตา มีทรัพยากรธรรมชาติอันหลากหลาย มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชาวเผ่า มีองค์กรจำนวนมากที่เข้ามาให้การช่วยเหลือทั้งด้านทุน และนักวิชาการ มีการจัดการในการวางแผน การวางยุทธศาสตร์ทางการท่องเที่ยว โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และให้การเรียนรู้แก่คนในชุมชน

จุดอ่อน-โอกาส (W-O)

การประสานงานระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และคนในชุมชนเพิ่มขึ้น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้กระจายมากขึ้น จัดฝึกอบรมการปลูกฝังความรู้สึกรัก หวงแหน ตระหนักถึงคุณค่าของ ศิลปวัฒนธรรมโบราณให้คงอยู่เพิ่มขึ้น

จุดแข็ง-อุปสรรค (S-T)

หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน มีนโยบายให้การสนับสนุนแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว เมืองหลวงน้ำตาโดยกำหนดให้เป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวตามเส้นทาง R3A

จุดอ่อน-อุปสรรค (W-T)

จัดทำระบบการจัดการการท่องเที่ยวให้มีการเชื่อมโยงกับแขวงที่ใกล้เคียง หรือประเทศเพื่อนบ้านตามเส้นทางเศรษฐกิจ R3A โดยการรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่มีแล้วจัดทำเป็นโฆษณารายการท่องเที่ยว

รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อสรุปการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา จากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล และวิเคราะห์การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา ขึ้นนำเสนอต่อผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่มาจากแผนกแถลงข่าว วัฒนธรรม และท่องเที่ยว แขวงหลวงน้ำทา ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วย บ้านน้ำดี บ้านน้ำห้า บ้านเจริญสุข บ้านเพียงงาม หน่วยงานให้บริการการท่องเที่ยว บริษัททัวร์ และหัวหน้ากลุ่มต่างๆ เพื่อขอความคิดเห็นในการปรับปรุง และคำแนะนำในการแก้ไขข้อสรุปการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดการยอมรับ และใช้เป็นรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา ซึ่งภาพรวมของการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม

เมืองหลวงน้ำทา เป็นเมืองทางผ่านของการเดินทางตามเส้นทาง R3A มีป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้าที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยสัตว์ และพืชต่างๆ ชนิด เช่น นก หมี และเสือ เป็นต้น ซึ่งคนในชุมชนสามารถที่จะนำใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ใน ป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า และชุมชนของตนเองเป็นรายการท่องเที่ยวได้ เช่น น้ำตกตาดน้ำดี ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกหนึ่งแห่งที่คนนิยมกันไปเที่ยว เนื่องจากอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง และมีความหลากหลายของแต่ละชาวเผ่าที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และยังมีการสืบทอดประเพณีกันมาแต่ยาวนาน และยังมีอนุรักษไว้ไม่ให้สูญหายไปกับการเวลา โดยงานหัตถกรรมที่ทำขึ้นจะเป็นที่พึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาพบเห็น และเลือกซื้อไปเป็นของที่ระลึก มีระเบียบที่ออกโดยเจ้าแขวงหลวงน้ำทาเกี่ยวกับการดำเนินกิจการท่องเที่ยวในแขวงหลวงน้ำทา ได้มีการกำหนดออกมาแต่ละมาตรา เช่น จำนวนคนแต่ละคณะของนักท่องเที่ยว การใช้มัคคุเทศก์ที่ได้ผ่านการฝึกอบรม และยังมีข้อห้ามอื่นๆ อีก เช่น ห้ามกินเนื้อ สัตว์ป่า ห้ามซื้อของที่เป็นมรดกของชาวเผ่า ห้ามทำลายธรรมชาติตามเส้นทางท่องเที่ยว ซึ่งมีระเบียบเฉพาะสำหรับการคุ้มครองการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์ แขวงหลวงน้ำทา สอดคล้องกับข้อมูลของ ริชาด อิงเกลราด (2008: 35) ดังนี้

1. คำสั่งแนะนำ ว่าด้วยการเดินป่า เลขที่ 03/หลนท, ลงวันที่ 28/10/2003
2. ระเบียบ ว่าด้วยมัคคุเทศก์ เลขที่ 44/หลนท, ลงวันที่ 28/10/2003
3. ข้อตกลง ว่าด้วยการจัดตั้งกองทุนพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว เลขที่ 96/หลนท, ลงวันที่ 24/02/2003

4. ข้อเสนอว่าด้วยการจัดตั้งห้องกรรทงเทียวเมือง เลขที่ 25/หลนท, ลงวันที่ 16/10/2004

5. ข้อเสนอของห้องกรรทงเทียว ว่าด้วยการใช้กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน เลขที่ 09/หทท, ลงวันที่ 09/03/2003

6. ระเบียบ ว่าด้วยการดำเนินงานของหน่วยงานบริการทงเทียวเดินป่า ฉบับเลขที่ 038/หทท, ลงวันที่ 20/03/2003

เมืองหลวงนำทา ได้นำแนวปฏิบัติที่ดี และบังคับใช้ เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม เช่น ชุมชนได้นำระเบียบที่มีในการปฏิบัติต่อคนที่ทำผิด ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการจับกุมผู้ที่ทำผิด และได้ยึดของกลางที่ใช้กระทำผิดเอาไว้ ไม่ให้มีการขายของตามอำเภอใจ ไม่ให้รบกวนนักท่องเที่ยวซื้อของ เป็นต้น ถ้าใครฝ่าฝืนจะถูกลงโทษตามกฎระเบียบที่ได้ตกลงกันไว้ การเก็บค่าธรรมเนียมเข้ากลุ่มของชุมชนจะมีการเก็บเหมือนกันทุกคน โดยเก็บจากผู้ที่มีสินค้าผลิตภัณฑ์มาฝากขายหรือไม่มีสินค้าผลิตภัณฑ์มาฝากขาย ผู้ที่ได้ขายหรือไม่ได้ขายสินค้าผลิตภัณฑ์ก็ต้องจ่ายเหมือนกัน ซึ่งเป็นความเท่าเทียมกันของคนในบ้าน ภาคหน่วยงานกสิกรรมได้มีการสำรวจและกำหนดพื้นที่เขตอนุรักษ์ และพื้นที่เขตสามารถหาของในป่าได้ เพื่อให้ชาวบ้านไปหาของมาขายได้เพื่อเพิ่มรายรับเข้าในหมู่บ้าน และได้มีการกำหนดช่วงเดือนที่สามารถเข้าไปหาของในป่าเอาไว้ เพื่อให้ธรรมชาติมีเวลาในการฟื้นตัว โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเที่ยวด้วยตนเองในบ้านที่ได้รับอนุญาตจะสามารถนอนพักในบ้าน และเดินป่าล้อมรอบเขตบ้านไม่เกิน 5 กิโลเมตร ด้านวัฒนธรรมภาครัฐอนุญาตให้มีการจัดงานตามประเพณี และการสวมใส่ตามแต่ละชาวเผ่า มีการกระจายรายได้ให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ด้านองค์กรชุมชน

องค์กรหลายองค์กรที่เข้ามาให้การช่วยเหลือประชาชน เช่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) และกระทรวงการต่างประเทศและการค้านิวซีแลนด์ (New Zealand Ministry of Foreign Affairs and Trade) ได้ให้การช่วยเหลือด้านทุนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น การสร้างสะพานข้ามน้ำดี การสร้างสาราพักผ่อน และการสร้างรายการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยโครงการท่องเที่ยวแบบอนุรักษ์น้ำทำได้มีการลงไปสำรวจพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว หลังการสำรวจจึงสร้างเป็นจุดแหล่งท่องเที่ยว และสร้างเป็นเรือนพักของบ้าน จากนั้นชาวบ้านทั้งหมดก็มาทำเป็นเรือนพักอยู่หลังเดียว เมื่อนักท่องเที่ยวไปพัก หน่วยงานท่องเที่ยวจะจ่ายที่พัก ค่าให้บริการของชาวบ้านที่มาทำอาหาร จ่ายค่าไกด์บ้าน และจ่ายค่าชาวบ้านไปทำเป็นเส้นทาง และซ่อมทางเดินป่าการซ่อมจะซ่อมเดือนละครั้ง เวลานั้นนักท่องเที่ยว

ไปจ่ายค่าให้บริการ 30,000 กีบ (ประมาณ 3.75 ดอลลาร์สหรัฐ) ค่าไถ่บ้าน 60,000 กีบ (ประมาณ 7.5 ดอลลาร์สหรัฐ) นอกนั้นก็ซื้ออาหาร และของต่างๆ ในบ้าน เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมด้วย ไถ่ที่ทางหน่วยงานท่องเที่ยวส่งไปสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ ส่วนไถ่บ้านเป็นไถ่ที่ไปแบกของช่วยนักท่องเที่ยว และบอกเส้นทาง เช่น แบกข้าว แบกน้ำ และแบกสัมภาระของนักท่องเที่ยวช่วย การสร้างเรือนพักสำหรับนักท่องเที่ยวหรือเรียกว่าโฮมสเตย์ซึ่งไม่เหมือนกับโฮมสเตย์ในประเทศไทยเขาสร้างขึ้นมาเขาสามารถดูแลเองได้ แต่อยู่ที่เมืองหลวงน้ำทาสร้างขึ้นมาบนพื้นฐานว่าหน่วยงานสมทบกับโครงการ โดยหน่วยงานจะขายเอาส่วนที่เหลือจากส่วนต่างของการขาย เช่น นักท่องเที่ยว 1 คน มาซื้อรายการท่องเที่ยวตามราคาที่ได้กำหนด และได้จ่ายเป็นเงิน 120,000 กีบ (ประมาณ 15 ดอลลาร์สหรัฐ) หน่วยงานต้องขาย 200,000 กีบ (ประมาณ 25 ดอลลาร์สหรัฐ) เพราะต้องบวกเพิ่มค่าไถ่ และค่าอาหารเข้าไปในราคาขาย

องค์กรของชาวบ้านได้มีการรวมตัวกับ 8 หมู่บ้าน เพื่อทำการจัดตั้งกลุ่มท่องเที่ยวขึ้น ได้แก่

1. บ้านก่อชาวเผ่าอาฮา 2 บ้าน
  2. บ้านชาวเผ่าละห้วย 2 บ้าน
  3. บ้านชาวเผ่ากิมมู 4 บ้าน คือ บ้านเจริญสุข บ้านน้ำห้า บ้านนาถัก และบ้านห้วยสูง
- ชุมชนยังได้มีการจัดตั้งกลุ่มทำกิจกรรมออกเป็น 5 กลุ่ม เพื่อแบ่งกันทำกิจกรรม

ต่างๆ เช่น

1. กลุ่มบาศรีสู่ขวัญและศิลปะ
2. กลุ่มตำข้าว
3. กลุ่มจักสาน
4. กลุ่มช่างตีเหล็ก
5. กลุ่มโฮมสเตย์

นอกนั้นยังมีบ้านน้ำดีมีกลุ่มดูแลน้ำตกตาดน้ำดี และบ้านเพียงงามมีกลุ่มหัตถกรรม

ด้านการจัดการ

ชุมชนมีกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยในรายการท่องเที่ยวจะใช้คนในชุมชนร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การฟ้อนรำ การทอผ้า และการฟ้อนดาบ เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีร้านขายของ และศูนย์หัตถกรรมของชุมชน ซึ่งแต่ละกิจกรรมจะมีการจัดเป็นกลุ่มโดยมีหัวหน้ากลุ่มเป็นคนดูแล เช่น

1. หัวหน้ากลุ่มขายศรีสู่ขวัญและศิลปะมีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายในงาน เช่น การเตรียมของที่ใช้ในพิธีกรรม การจัดการเวลาของงาน และการรวบรวมสมาชิกกลุ่มขายศรีสู่ขวัญและศิลปะในการเข้าร่วมพิธีและการแสดงฟ้อนรำ เป็นต้น เพื่อให้พิธีดำเนินไปได้อย่างสมบูรณ์
2. หัวหน้ากลุ่มตำข้าวมีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยในกิจกรรมตำข้าว เช่น การเตรียมของที่ใช้ในการตำข้าว และการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ เป็นต้น
3. หัวหน้ากลุ่มจักสานมีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกในกลุ่มได้ทำขึ้น เช่น กระจิบข้าว ข้อง และเป็ไล่ของ เป็นต้น ดูแลความต้องการของตลาด และฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ที่สนใจ
4. หัวหน้ากลุ่มช่างตีเหล็กมีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์ที่สมาชิกในกลุ่มได้ทำขึ้น เช่น คาบ มีด และเคียว เป็นต้น และฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ให้ผู้ที่สนใจ
5. หัวหน้ากลุ่มโหมสเต็ยมีหน้าที่ดูแลความเรียบร้อย เช่น เป็นผู้นำสมาชิกในการทำความสะอาดห้องนอน และเครื่องใช้ การเตรียมของใช้ที่จำเป็น และการซ่อมอุปกรณ์ เป็นต้น เพื่อเตรียมความพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยว

ขั้นตอนการสร้างรายการท่องเที่ยวของชุมชน

การสร้างรายการท่องเที่ยวทางหน่วยงานท่องเที่ยวหรือบริษัทท่องเที่ยวได้สร้างขึ้น เช่น เส้นทางเดินป่า เส้นทางล่องเรือคายัค เป็นต้น จากนั้นหน่วยงานท่องเที่ยวได้จัดตั้งแผนกประชาสัมพันธ์เพื่อมีการให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ เช่น แผนที่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และระเบียบที่ควรทำและไม่ควรทำในเวลาไปเที่ยวในชุมชน และการเตรียมตัวเวลาไปเที่ยว ในการไปสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อทำเป็นรายการท่องเที่ยว เบื้องต้นหน่วยงานท่องเที่ยวจะไปพบกับชาวบ้าน ไปพูดคุยกับชาวบ้านว่าชาวบ้านมีความเห็นอย่างไรถ้าจะเอาการท่องเที่ยวเข้ามาในหมู่บ้าน ถ้าเห็นดีด้วยก็จะพบกับชาวบ้าน ไปสำรวจแหล่งท่องเที่ยวเดินป่าเป็นจุดเริ่มต้นจากบ้านนี้ไปหาบ้านนั้นแล้วไปหาบ้านต่อๆ ไป โดยได้มีการประสานงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในเวลาจะไปสำรวจเส้นทาง เช่น แผนที่ท่องเที่ยวแขวง ท่องเที่ยวเมือง ทหาร ตำรวจ และกสิกรรม เป็นต้น หลังจากสำรวจแล้วก็เปิดนำใช้ ถ้าว่าเอานักท่องเที่ยวไปเส้นทางที่ยังไม่ผ่านการสำรวจ ทางภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรู้ก็อาจมาปรับ และก็ส่งเรื่องให้ยกเลิกกิจการต่อบริษัทหรือหน่วยงานที่ทำผิด หลังจากสำรวจเสร็จจึงค่อยมาวาดแผนที่แล้วขายเป็นรายการทัวร์ ซึ่งก่อนจะออกทัวร์จะมีการจ่ายเงินกองทุนพัฒนาการท่องเที่ยว 16,000 กีบ/คน (ประมาณ 2 ดอลลาร์สหรัฐ) จ่ายให้กสิกรรม 10,000 กีบ/คน (ประมาณ 1.25 ดอลลาร์สหรัฐ) จ่ายตำรวจ 5,000 กีบ/คน (ประมาณ 6 เซนต์สหรัฐ) จ่ายค่าบริการให้พนักงาน 10,000 กีบ/

เอกสารหนึ่งชุด (ประมาณ 1.25 ดอลลาร์สหรัฐ) นอกจากนั้นยังได้จ่ายค่าอาหารให้นักท่องเที่ยว สมมุติว่าไป 2 วัน ก็จะคิดอาหารเที่ยง อาหารเย็น อาหารเช้า อาหารเที่ยงของวันถัดมา หลังจากนั้นก็คิดค่าน้ำค่าให้บริการ ค่าไกด์บ้าน ค่ารถ ค่าไกด์จากหน่วยงานท่องเที่ยววันละ 120,000 กีบ (ประมาณ 15 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา ในปี ค.ศ. 1999 มีหมู่บ้านเข้าร่วมการท่องเที่ยว 8 หมู่บ้าน มีรายการท่องเที่ยว 6 รายการ มีมีக்குเทศ์ 8 คน รายการท่องเที่ยวได้แก่

ตาราง 3 รายการท่องเที่ยวของเมืองหลวงน้ำทา

ประเภทรายการ ท่องเที่ยว	จำนวนวัน	จำนวน รายการ	รายละเอียด
1. การล่องเรือคายัค	1 วัน	1 รายการ	เริ่มจากหมู่บ้านหลวงน้ำทาสิ้นสุดรายการที่หมู่บ้านเจริญสุขใช้เวลา 55 นาที หรือ 20 กิโลเมตร ซึ่งในการล่องเรื่อนักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ และการเรียนรู้ เช่น การสัมผัสกับธรรมชาติ รับประทานอาหารเช้าโดยใช้วัสดุธรรมชาติ ที่วชมสัตว์ป่า และการดำรงชีวิตของผู้คนริมฝั่งแม่น้ำ
2. การล่องเรือคายัค	2 วัน 1 คืน	1 รายการ	รายการวันแรกเริ่มจากหมู่บ้านหลวงน้ำทาผ่านหมู่บ้านใหม่ป่าสักผ่านหมู่บ้านโฉบตัดผ่านหมู่บ้านห้วยเหลืองและวันที่สองเริ่มจากหมู่บ้านห้วยเหลืองผ่านหมู่บ้านหาดขงผ่านหมู่บ้านสินอุดมสิ้นสุดรายการที่หมู่บ้านหาดนาเหลือง นอกจากนักท่องเที่ยงจะได้สัมผัสกับบรรยากาศเหมือนรายการแรกแล้วยังจะได้พบประสบการณ์ใหม่ๆ ที่เพิ่มขึ้น เช่น การเที่ยวชมประเพณี และวิถีชีวิตของคนหมู่บ้านชนเผ่าขมุ การหยุดพักที่บ้านห้วยเหลืองโฮมสเตย์ เป็นต้น
3. การท่องเที่ยวเดินป่า	1 วัน	2 รายการ	- รายการแรกใช้เวลา 4 ชั่วโมง เริ่มจากบ้านน้ำห้า หรือบ้านเจริญสุข ไปถึงบ้านนาแล่นแล้วกับ ซึ่งจะมีมีக்குเทศ์ท้องถิ่นที่เป็นคนเผ่าขมุพาเที่ยว ในการเดินป่านักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ในเรื่องผจญภัย กับการเดินป่า ขึ้นภูเขา เรียนรู้เทคนิคการล่าสัตว์ ดั้นดั้นกับการกินอาหารพื้นบ้าน พบปะกับผู้คนในหมู่บ้านชนเผ่าขมุ รายการที่สองใช้เวลา 5-6 ชั่วโมง

ตาราง 3 (ต่อ)

ประเภทรายการ ท่องเที่ยว	จำนวนวัน	จำนวน รายการ	รายละเอียด
4. การท่องเที่ยวเดินป่า	2 วัน 1 คืน	1 รายการ	- รายการที่สองนี้เริ่มจากบ้านน้ำห้า หรือ บ้านเจริญสุข ไปถึงบ้านนาถันแล้วกับ ซึ่งจะมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่เป็นคนเผ่าขมุพาเที่ยว นอกจากนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสประสบการณ์เหมือนกับรายการแรกแล้วนักท่องเที่ยวยังจะได้ชม และ สัมผัสกับต้นไม้ที่เก่าแก่ ได้รับประทานอาหารพื้นบ้านของชนเผ่าขมุ ในรายการนี้จะมีการปีนขึ้นภูระยะสั้น ด้วยการเดินขึ้นและลงภู ซึ่งจะมีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่เป็นคนเผ่าขมุพาเที่ยว โดยในรายการมัคคุเทศก์ท้องถิ่นจะเป็นคนนำทางพานักท่องเที่ยวจากบ้านน้ำห้า หรือ บ้านเจริญสุขผ่านบ้านนาถันจนถึงจุดตรงกลางของป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ชม และ สัมผัสกับบรรยากาศธรรมชาติหลายสิ่ง เช่น นก สัตว์ป่า ต้นไม้ การพักผ่อน การตั้งแคมป์โดยใช้ไม้ไผ่มาทำเป็นที่พัก
5. การท่องเที่ยวเดินป่า	3 วัน 2 คืน	1 รายการ	ในรายการจะมีการปีนภูระยะสั้นและค่อยเดินเคลื่อนลงมาโดยจะเริ่มจากหลวงน้ำทาไปจนถึงป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า นักท่องเที่ยวจะได้ใช้ชีวิตสองคืนในที่พักที่สร้างจากไม้ไผ่ จะได้ยินเสียง นก ลิง กวาง

การกระจายผลประโยชน์

การพัฒนารายการท่องเที่ยวที่สามารถกระจายรายรับไปยังภาคส่วนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมในการพัฒนา และคุ้มครองรายการท่องเที่ยว ซึ่งได้มีการกำหนดระเบียบแบบง่ายไว้ดังนี้ ในแต่ละครั้งที่นักท่องเที่ยวไปนอนพักที่บ้านโฮมสเตย์จะต้องซื้ออาหารที่บ้านนั้น ต้องจ้างมัคคุเทศก์บ้านต้องพักอยู่เรือนพักของบ้านหรือ โฮมสเตย์ของบ้าน จ่ายค่าใบอนุญาตเดินป่า รวมเครื่องหัตถกรรมเข้าในรายการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระจายรายรับจากการท่องเที่ยว แทนที่จะรวมรายจ่ายทั้งหมดเข้าในรายการ การซื้อสินค้าโดยตรงจากชาวบ้านจะเป็นการช่วยลดราคาต้นทุน โดยการวิเคราะห์การกระจายรายรับของหน่วยงานน้ำห้าในปี ค.ศ. 2006

ตาราง 4 รายรับและการกระจายรายรับของหน่วยงานบริการท่องเที่ยวหน้าห้า 2006

เดือน	จำนวน เที่ยว	จำนวน นักท่องเที่ยว	รายรับ ทั้งหมด	รายจ่ายแต่ ละเที่ยว	กองทุน 5%	กองทุน หมู่บ้าน	ใบอนุญาต เดินป่า	อากร	คนขาย	ผลกำไร
มกราคม	44	192	6,676	4,804	265	421	396	60	192	537
กุมภาพันธ์	39	172	5,581	4,009	221	356	327	50	172	448
มีนาคม	26	133	4,700	3,356	186	298	284	40	133	357
เมษายน	22	106	3,855	2,751	153	245	220	37	106	340
พฤษภาคม	20	92	3,628	2,673	145	231	211	28	92	245
มิถุนายน	15	60	2,201	1,581	88	140	121	21	60	189
กรกฎาคม	24	144	3,755	2,677	148	237	204	34	144	309
สิงหาคม	21	87	2,583	1,850	103	164	135	24	87	220
กันยายน	21	83	2,941	2,193	118	188	156	20	83	183
ตุลาคม	29	171	5,051	3,592	200	321	274	49	171	444
พฤศจิกายน	51	317	8,614	6,165	338	540	523	70	317	631
ธันวาคม	47	230	7,355	5,418	292	466	420	52	230	475
รวม	359	1,787	56,940	41,069	2,257	3,607	3,271	485	1,787	4,378
การกระจายรายรับเป็นร้อยละ				72.1%	4.0%	6.3%	5.7%	0.9%	3.1%	7.7%

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า หน่วยงานบริการนำเที่ยวนี้จำหน่ายได้ 359 เที่ยว มีนักท่องเที่ยวทั้งหมด 1,787 คน และสร้างรายรับทั้งหมด 56,940 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งรายรับดังกล่าวได้กระจายไปสู่ชุมชน เช่น

ค่าอาหาร และน้ำดื่ม ในแต่ละเที่ยวได้กำหนดค่าอาหาร และค่าน้ำดื่ม 15,000 กีบ/คน/ครั้ง (ประมาณ 1.875 ดอลลาร์สหรัฐ) พนักงานนำเที่ยวจะจ่ายให้ชาวบ้านก่อนออกจากบ้านแต่ละครั้งตามจำนวนนักท่องเที่ยว ซึ่งอาหารที่ไม่ได้ซื้อจากชาวบ้านจะเป็นอาหารเที่ยงของวันแรกของการค้างคืน และอาหารเที่ยงของรายการ 1 วัน ในส่วนของค่าทำอาหาร ค่าพิน ได้รวมในราคาที่ได้จ่ายเบื้องต้น

ค่าพักในบ้าน ในครั้งที่ 1 จ่าย 10,000 กีบ/คนสำหรับทุกรายการ (ประมาณ 1.25 ดอลลาร์สหรัฐ) มาถึงปี ค.ศ. 2007 ได้ปรับราคาขึ้นเป็น 20,000 กีบ/คน (ประมาณ 2.5 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งได้จ่ายโดยตรงให้ชาวบ้าน ครั้งที่ 2 ชาวบ้านได้จ่ายให้ผู้ดูแลเรือนพัก และเงินที่เหลือจะเอาเข้ากองทุนบ้าน เพื่อทำกิจกรรมส่วนรวมบ้าน และสำหรับการซ่อมเรือนพัก

ค่าขนส่ง จะมีความแตกต่างตั้งแต่ 6-20 ดอลลาร์สหรัฐ/เที่ยว ขึ้นอยู่กับระยะทาง และประเภทของพาหนะขนส่ง ราคานี้จะจ่ายให้เจ้าของรถหรือเจ้าของเรือโดยตรง

ค่าบริการนำเที่ยว หัวหน้าคณะจะได้รับค่าแรง 10-15 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน ไกด์ได้ 9 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน และไกด์บ้านได้ 5 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน จำนวนไกด์จะขึ้นอยู่กับจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น รายการล่องเรือจะมีไกด์ 1 คน/เรือ 1 ลำ (มีจำนวนนักท่องเที่ยว 2-5 คน) แต่สำหรับรายการเดินป่าจะมีไกด์ 2 คน/นักท่องเที่ยว 1 คณะ ถ้ามีนักท่องเที่ยว 4 คนขึ้นไปจะใช้ไกด์ 3 คน ในนั้นมีไกด์ทางแขวง 2 คน และไกด์ทางบ้าน 1 คน

หัตถกรรม เครื่องหัตถกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นจะรวมเข้าในรายการการท่องเที่ยว แต่ละเที่ยวจะซื้อของหัตถกรรมจากบ้านใดบ้านหนึ่ง เพื่อมอบเป็นของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว ซึ่งตามปกติบ้านที่ได้รับสิทธิ์ในการขายของหัตถกรรมจะเป็นบ้านสุดท้ายของรายการท่องเที่ยว เรื่องราคาของหัตถกรรม 18,000 กีบ/1อย่าง (ประมาณ 2.25 ดอลลาร์สหรัฐ) แต่ถ้านักท่องเที่ยวต้องการซื้อเพิ่มต้องได้จ่ายเอง

ค่าบริการของบ้าน มีบางบ้านที่เข้าร่วมในรายการท่องเที่ยวจะเตรียมคัมมน้ำ เตรียมอาหารเที่ยงในป่าหรืออื่นๆ สำหรับนักท่องเที่ยวทุกครั้งที่ชาวบ้านมาบริการก็จะได้รับค่าบริการตามความเหมาะสม

รายจ่ายทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นรวมเป็นเงิน 41,069 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเรียกว่ารายจ่ายบริหารท่องเที่ยวต้องได้จ่ายให้ผู้บริการท่องเที่ยวในแขนงการต่าง ๆ ข้างบน เงินส่วนที่เหลือได้จ่ายให้ภาครัฐ กองทุนพัฒนาหมู่บ้าน และค่าบริการห้องกรหน่วยงานนำเที่ยวน้ำห้า ดังนี้

กองทุนพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวร้อยละ 5

ตามข้อกำหนด ว่าด้วยกองทุนพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์การ
ท่องเที่ยวแห่งชาติ จากข้อมูลการขายรายการท่องเที่ยวทุกๆ รายการ เพื่อใช้ในการส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวส่วนหนึ่งของรายรับจะส่งให้องค์การท่องเที่ยวแห่งชาติ และอีกส่วนจะถูกรักษาไว้ที่แผนก
ท่องเที่ยวของแขวงหลวงน้ำทา ระเบียบดังกล่าวได้ปฏิบัติกับทุกบริษัทในทั่วประเทศอย่างเท่าเทียมกัน

กองทุนหมู่บ้าน

หน่วยงานบริการท่องเที่ยวหน้าห้าได้บวกร้อยละ 8 เข้าในทุกๆ รายการท่องเที่ยว
ของตน เพื่อเป็นกองทุนพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของแผนกท่องเที่ยวแขวง
หลวงน้ำทา กองทุนนี้ได้สำรองไว้ช่วยชาวบ้านที่อยู่ใน และบริเวณป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า เพื่อสร้าง
พื้นฐานโครงสร้างขนาดเล็กที่รับใช้ให้แก่การท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วม การจะใช้งบต้อง
ได้รับอนุญาตจากเจ้าแขวง ในระยะผ่านมากองทุนนี้ได้ถูกใช้เข้าในการก่อสร้างสะพาน น้ำสะอาด
กิจกรรมปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมศิลปะ หน่วยงานบริการท่องเที่ยวเมืองเวียง
ภูคา และเมืองสิง ซึ่งอยู่ภายใต้การคุ้มครองของอำนาจการปกครองเมือง ก็ได้มีการเก็บกองทุน
เหมือนกัน และก็นำไปใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยวของตน

ค่าใบอนุญาตเดินป่า

ค่าใช้จ่ายในการทำใบอนุญาตเดินป่าจำนวน 10,000 กีบ/นักท่องเที่ยว 1 คน/วัน
(ประมาณ 1.25 ดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งเงินดังกล่าวได้จ่ายให้หน่วยงานคุ้มครองป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า
โดยตรง และใช้เข้าในกิจกรรมอนุรักษ์ภายใน และบริเวณล้อมรอบป่าสงวนแห่งชาติน้ำห้า

อากรกำไรสุทธิร้อยละ 10

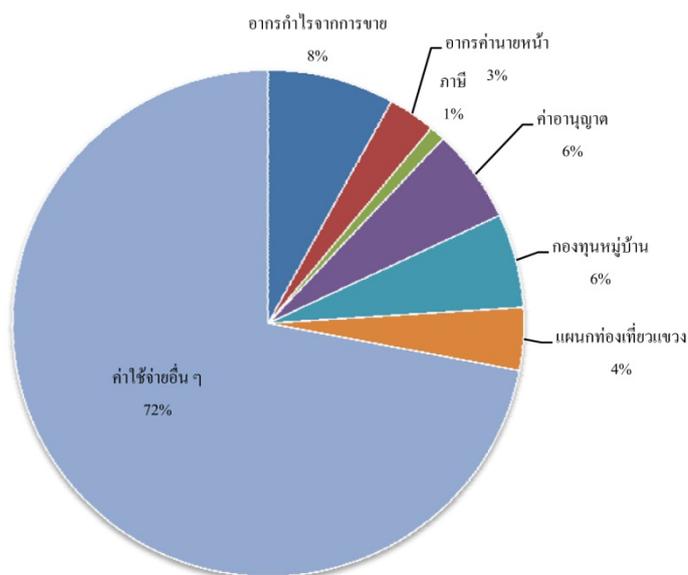
จากการเห็นพร้อมต้องกันของห้องกรอากรแขวงในปี ค.ศ. 2006 ให้เสียอากร
จำนวน 485 ดอลลาร์สหรัฐ การที่เก็บเพียง 10% จากกำไรสุทธิ เพราะหน่วยงานได้จัดสรรร้อยละ 8
กองทุนพัฒนาหมู่บ้านท่องเที่ยว ถ้าจะเทียบกับบริษัทท่องเที่ยวกรีนดิสโกเวอรี (Green Discovery
Tourism) ที่เป็นบริษัทเอกชน ในปี ค.ศ. 2006 พวกเขาได้เสียอากรจำนวน 6,000 ดอลลาร์สหรัฐ

ค่าบริการขายรายการท่องเที่ยว

พนักงานขายรายการท่องเที่ยวของหน่วยงานบริการท่องเที่ยวหน้าห้าได้รับ
ค่าแรงงานจากการขายรายการท่องเที่ยวในอัตราส่วน 1 ดอลลาร์สหรัฐ/นักท่องเที่ยว 1 คน
นักท่องเที่ยวส่วนมากที่มาใช้บริการหน่วยงานท่องเที่ยวหน้าห้าจะเป็นนักท่องเที่ยวหน้าร้านที่เข้ามา
ซื้อรายการจากพนักงานประจำหน่วยงานนำเที่ยวหน้าห้า พนักงานเหล่านี้จะได้รับเงินค่าแรงเป็นราย
เดือน นอกจากการขายรายการท่องเที่ยวแล้วยังรับผิดชอบการสนองข้อมูลทั่วไปให้แก่นักท่องเที่ยว

กำไรสุทธิ

รายจ่ายประจำเดือนรวมมี เงินเดือนพนักงานขายรายการท่องเที่ยวหรือพนักงาน
สนองข้อมูลข่าวสาร ค่าโทรศัพท์ ค่าถ่ายเอกสาร ค่าไฟฟ้า และค่าอุปกรณ์ใช้สำนักงานอื่นๆ จะใช้
เงินกำไรสุทธิที่หน่วยงานบริการหามาได้

ภาพ 68 การกระจายรายรับคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของปี 2008

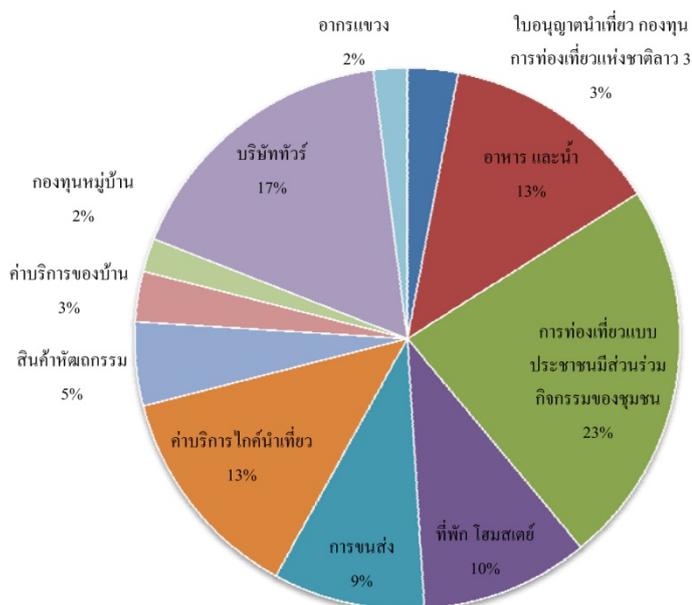
ที่มา: ริชาด อิงเกลราด (2008: 91)

ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา (ค.ศ. 1999-ค.ศ. 2009) ประชาชนได้เห็นคุณค่าของ
การอนุรักษ์ธรรมชาติ และวัฒนธรรมของชนเผ่าเพราะได้รับผลประโยชน์จากการนำใช้ทรัพยากร
เพื่อการท่องเที่ยว โดยรายรับดังกล่าวได้มาจากค่าบริการนำเที่ยว ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าการ
ขายของหัตถกรรม และของที่ระลึกให้นักท่องเที่ยว มาถึงปัจจุบันทั่วเมืองหลวงน้ำทามีบริษัท สาขา
บริษัท และ หน่วยงานนำเที่ยวรวม 27 หน่วยงานประกอบไปด้วย หน่วยงานบริการจักยาน 2
หน่วยงาน มีรายการท่องเที่ยว 130 รายการ หมู่บ้านที่เข้าร่วมการท่องเที่ยว 177 หมู่บ้าน มีมัคคุเทศก์
ระดับแขวง ระดับเมือง และระดับบ้านทั้งหมด 271 คน

ตาราง 5 การกระจายรายได้ของการท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวประชาชนมีส่วนร่วม 2014

รายละเอียด	องค์กรที่ได้รับการจัดสรร	จำนวนเงินประมาณ	วัตถุประสงค์
ใบอนุญาตนำเที่ยว กองทุนการท่องเที่ยว แห่งชาติลาว 3%	- แผนกท่องเที่ยวหลวงน้ำทา - แผนกตำรวจท่องเที่ยว	- 5 ดอลลาร์สหรัฐ/คน	- ทำการตลาด - ค้ำจุนและพัฒนาการท่องเที่ยว - การฝึกอบรมมัคคุเทศก์ ชั้นแนว
อาหาร และน้ำ 13% การท่องเที่ยวแบบ ประชาชนมีส่วนร่วม กิจกรรมของชุมชน 23%	- หมู่บ้าน - หมู่บ้าน	- 4 ดอลลาร์สหรัฐ/คน/มื้อ - การแสดงเกี่ยวกับประเพณี และ วัฒนธรรม 4 ดอลลาร์สหรัฐ/ครั้ง - พิธีบายศรีสู่ขวัญ 25 ดอลลาร์ สหรัฐ/ครั้ง - กิจกรรมของชุมชน เช่น การ กะเทาะข้าวด้วยมือหรือเท้า การตี เหล็ก การสานตะกร้า การสาน ของเล่น เช่น สานนก สานกบ และการมีส่วนร่วมทำกิจกรรม ประจำวันของครอบครัว 7 ดอลลาร์สหรัฐ/แต่ละกิจกรรม	
ที่พัก โฮมสเตย์ 10% การขนส่ง 9%	หมู่บ้าน เจ้าของโฮมสเตย์ คนขับ	- 4 ดอลลาร์สหรัฐ/คืน/คน - รถตุ๊กตุ๊ก 25 ดอลลาร์สหรัฐ/ครั้ง - รถมอเตอร์ไซด์ 15 ดอลลาร์ สหรัฐ/วัน - จักรยาน 10 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน	
ค่าบริการไกด์นำเที่ยว 13%	ไกด์ท้องถิ่น และไกด์บ้าน	- หัวหน้าคณะที่พูดภาษาอังกฤษได้ 15 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน - ไกด์ท้องถิ่น 8 ดอลลาร์สหรัฐ/วัน แต่ละครั้ง 5 ดอลลาร์สหรัฐ	
สินค้าหัตถกรรม 5% ค่าบริการของบ้าน 3% รายละเอียด กองทุนหมู่บ้าน 2%	หมู่บ้าน หมู่บ้าน จ่ายโดยตรงให้ หมู่บ้าน	จำนวนเงินประมาณ - 2 ดอลลาร์สหรัฐ/คน/ครั้ง	เงินถูกใช้สำหรับ - พัฒนาการท่องเที่ยว หมู่บ้าน การฝึกอบรม การจัดการ และอื่น ๆ
บริษัททัวร์ 17%	- Phou Iu Travel and Eco- tourism, village partnership	- 12-15 ดอลลาร์สหรัฐ/คน	การตลาด การค้ำจุนห้อง การเงินเดือนเจ้าหน้าที่ และ อื่นๆ
อากรแขวง 2%	- อากรแขวง	- 1 ดอลลาร์สหรัฐ/คน	

ที่มา: Community Based Tourism “Laos CBT” Partnership of Phou Iu Travel and Eco-tours, Laos
(2014: ระบบออนไลน์)

ภาพ 69 การกระจายรายรับคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของปี 2014

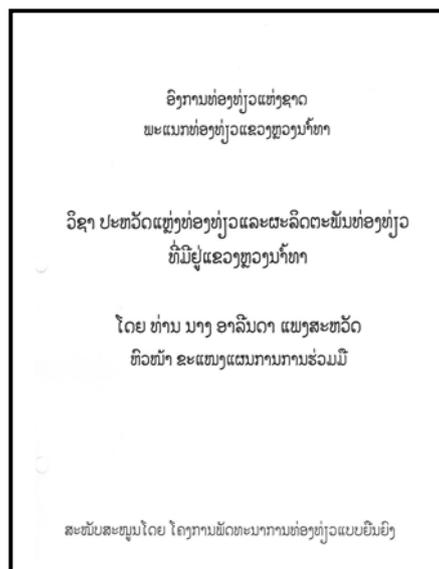
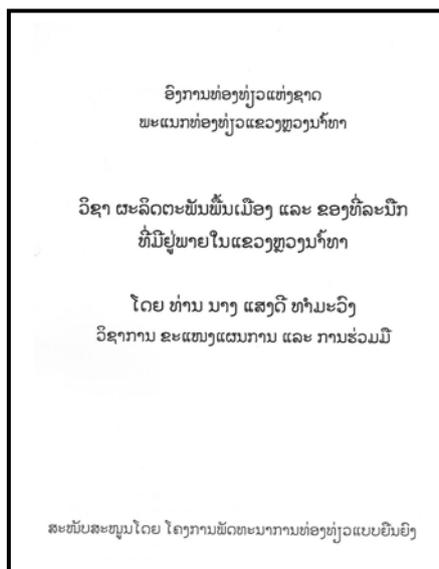
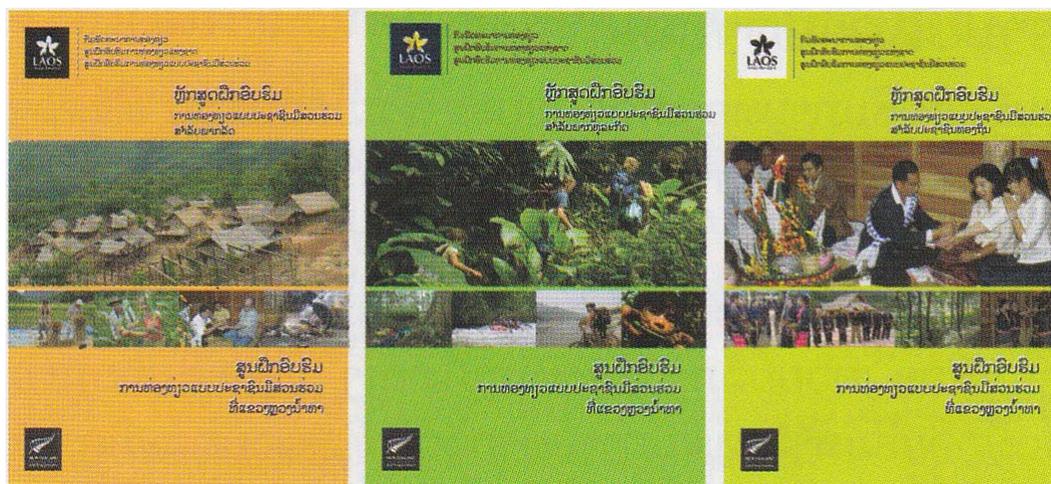
ที่มา: Community Based Tourism “Laos CBT” Partnership of Phou Iu Travel and Eco-tours, Laos (2014: ระบบออนไลน์)

ด้านการเรียนรู้

นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากรายการท่องเที่ยวที่ได้จัดทำขึ้น โดยในการสร้างรายการท่องเที่ยวใหม่ๆ เพื่อตอบสนองประสงค์ของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะมีความชอบแตกต่างกัน เช่น บางคนจะชอบไปเดินป่า ชอบไปล่องเรือ เที่ยวในเมือง และเรียนทำอาหารเอกลักษณ์ลาว เป็นต้น ซึ่งในรายการท่องเที่ยวไม่ใช่เพียงแต่จะไปนอนพักที่บ้านของชุมชนเท่านั้น แต่จะต้องได้พานักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมนั้นด้วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มีกิจกรรม ประสบการณ์ตรง และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ สร้างประสบการณ์ และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว แขวงหลวงน้ำทา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว จังหวัดเชียงราย ราชอาณาจักรไทย โดยชุมชนของสองประเทศจะแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่นของทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ชุมชนของทั้งสองประเทศจะดำเนินความร่วมมือกันภายใต้หลักแห่งมิตรภาพ และความเสมอภาค เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

บทเรียนด้านต่างๆ ที่สามารถสรุปออกมาได้จากการดำเนินโครงการเพื่อทำเป็น ตำราการสอนให้แก่ผู้ที่มีความสนใจ เช่น การท่องเที่ยวแบบประชาชนมีส่วนร่วม ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองและของที่ระลึกที่มีอยู่ภายในแขวงหลวงน้ำทา ประวัติแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวที่มีอยู่แขวงหลวงน้ำทา และวิธีการฝึกอบรมให้นักวิชาการผู้ร่วมงาน เป็นต้น ซึ่งนักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์จากรายการท่องเที่ยวที่ได้จัดทำขึ้นมา ทำให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวมีความเพลิดเพลิน และได้สัมผัสกับเหตุการณ์ในกิจกรรมตัวจริง นักท่องเที่ยวได้เกิดการเรียนรู้ระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยว ในส่วนของกิจกรรมโฮมสเตย์ไม่ใช่เพียงแต่การนอนพักที่บ้านของชุมชนเท่านั้น แต่ต้องได้มีการพานักท่องเที่ยวไปดู ปฏิบัติ สัมผัส และร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันกับชาวบ้านด้วย

ภาพ 70 ตำราการสอนที่สามารถสรุปออกมาได้จากการดำเนินโครงการท่องเที่ยว

สรุป รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชน เมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา ในปัจจุบันเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวของการท่องเที่ยวเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทา จากอดีตถึงปัจจุบันเพื่อให้ระเบียบการต่างๆ เหมาะสมกับสภาพการตัวจริงในปัจจุบัน โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนเมืองหลวงน้ำทา แขวงหลวงน้ำทาให้เกิดประสิทธิภาพ และสร้างรายได้ให้คนในชุมชนในการพัฒนา ซึ่งจากผลการศึกษาอาจกล่าวได้ว่า เมืองหลวงน้ำทามีศักยภาพ และมีความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยใช้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐานตามนโยบายของทางภาครัฐในการจัดการทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพช่วยลดความยากจนของประชาชน